

Toril Åbotnes Iversen

Bibliotekutvikling med arenamidler

En undersøkelse av søknader sendt til Nasjonalbiblioteket i strategiperioden 2015-2018

Sammendrag: I denne masteroppgaven har jeg sett nærmere på bibliotekutvikling med bruk av prosjekt- og utviklingsmidler. Ved å undersøke søknadene sendt til Nasjonalbiblioteket i perioden for Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018 har jeg undersøkt hvordan bibliotekene tematiserer det utvidede samfunnsoppdraget de er satt til å løse. Ved å undersøke hva bibliotekene søker midler til, om det er forskjell på det små og større bibliotek søker om, samt om bibliotekene imøtekommer statens forventninger til utvikling med sine søknader, besvarer jeg den overordne problemstillingen. Resultatene sees i lys av institusjonell teori og offentlighetsteori, for å forklare og begrunne hvordan og hvorfor bibliotekene er villige eller uvillige til å gjennomføre endring. I hovedsak kan funnene oppsummeres med at bibliotekene i stor grad fremstår som endringsvillige, og tematiserer samfunnsoppdraget på en måte som imøtekommer intensjonen i Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018. Bibliotekene stadfester sin posisjon og rolle som arena i samfunnet, og har evnet å skape større oppmerksomhet rundt sin drift. Dette vises blant annet i økt aktivitet og økte besøkstall i bibliotekene.

Abstract: This master thesis studies the use of project and development funding as an instrument for library development. By examining the applications sent to the National Library of Norway under the National Library Strategy 2015–2018, I have studied how public libraries thematise the extended social mission they are mandated to perform. The overarching research questions are addressed by investigating the content of the funding applications, whether there are differences between smaller and larger libraries, and to what extent the funding applications reflect the development goals and expectations set out by the national government. To explain why and how libraries are willing or unwilling to change, the results are examined within the context of institutional and public sphere theory. The main findings are essentially that libraries to a large extent appear willing to change and adapt to the social mission outlined in the National Library Strategy 2015–2018. Public libraries have affirmed their position within society and role as a social arena; they have also succeeded in increasing public awareness of library operations, illustrated for example in significant increases in the total numbers of library activities and events and in total visitor numbers.

Forord

Denne masteroppgaven markerer avslutningen på seks år som heltids- og deltidsstudent. Det har vært spennende, krevende, intenst og ikke minst ufattelig morsomt.

Jeg vil takke min veileder Ragnar Audunson for mange gode råd og innspill, inkludert oppløftende mailer når eg har trengt et lite spark bak. Takk for veldig god veiledning! En stor takk går også til Nasjonalbiblioteket som med stor velvilje har stilt dokumenter, rapporter og søknader til disposisjon for at denne undersøkelsen skulle bli mulig å gjennomføre.

Jeg vil også takke alle som har stått på sidelinjen og heiet på og motivert meg dette året. Ikke minst takk til Eivind, ektemann og Edels superpappa, som har ytt mer enn sin skjerv på hjemmebane den siste tiden, i tillegg til uvurderlig støtte i skrivearbeidet.

TAKK!

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
1.1 Motivasjon og bakgrunn	4
1.2 Oppgavens formål.....	6
1.3 Problemstilling og forskningsspørsmål	7
1.4 Avgrensninger	7
1.5 Oppgavens struktur.....	8
2 Litteratur og teori.....	9
2.1 Valg av teori	9
2.2 Teoretisk rammeverk	9
2.2.1 Institusjonell teori og isomorfi.....	9
2.2.2 Institusjonelle endringsprosesser	11
2.2.3 Bibliotek og identitet	12
2.2.4 Offentlighetsteori.....	13
2.3 Relevant forskning på feltet.....	14
2.3.1 Institusjonelle logikker	14
2.3.2 Biblioteket som en del av den offentlige sfære	15
2.3.3 Bibliotekenes rolle i samfunnet	17
2.3.4 Library as Place.....	19
2.3.5 Evaluering av Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018	20
3 Metode.....	22
3.1 Valg av metode	22
3.2 Dokumentanalyse	22
3.3 Gjennomføring og analyse	25
3.3.1 Utvalg	25
3.3.2 Klassifiseringskjema.....	26
3.4 utfordringer og feilkilder	30
4 Funn	32
4.1 Nøkkeltall og generelle funn	32
4.2 Hva søker store og små bibliotek om?.....	36
4.2.1 Hva søker små bibliotek om arenamidler til?	38
4.2.2 Hva søker store bibliotek om arenamidler til?	41
4.2.3 Hva søker de aller største bibliotekene om?	45
4.2.4 Hva søker fylkesbibliotekene om?	48
4.3 Veiledning for søknader – utlysning av midler	54

4.4 Er utvalget representativt?	56
4.5 Bibliotek som ikke har søkt	58
4.6 Uklarheter	60
4.7 Digitalisering	60
5 Diskusjon	61
6 Konklusjon	65
6.1 Veien videre	66
Litteraturliste.....	68
Vedlegg	70

1. Innledning

Det er lovhjemlet at enhver norsk kommune skal ha et folkebibliotek. Ifølge nasjonal bibliotekstatistikk for 2017 finnes det 674 bibliotekavdelinger i norske kommuner.

Bibliotekene er møtesteder, kulturarenaer, stedet for research og en uformell prat. Det er et vidt spekter av aktiviteter i de norske bibliotekene. Formelt eies de av kommunene, og finansieres over kommunebudsjettene, mens staten, ved lov og strategi, legger føringer for bibliotekenes innhold.

Enhver kommune skal ha et bibliotek, men det er ikke spesifisert hva et bibliotek skal inneholde. Styrende for bibliotekenes drift er formålsparagrafen i Lov om folkebibliotek, som sier:

Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet.

Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt.

Det enkelte bibliotek skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.

Bibliotekenes innhold og tjenester skal gjøres kjent.

Folkebibliotekene er ledd i et nasjonalt biblioteksystem.

(Folkebibliotekloven (1985), §1).

§100 i Grunnloven som starter med «Ytringsfridom skal det være» og understreker videre alles rett til å fremme sine meninger – dette er en av grunnstenene i vårt demokratiske samfunn. Bibliotekene som offentlig institusjon er ikke bare et fysisk møtested, men også et verktøy og infrastruktur staten kan bruke for å legge til rette for offentlig samtale og debatt, i tillegg til bibliotekenes tradisjonelle virksomhet.

Den reviderte bibliotekloven, med ny formålsparagraf, trådte i kraft 1.januar 2014. Mange vil si at loven endelig kom i takt med bibliotekenes virksomhet, samtidig som vi vet at det finnes

et stort mangfold av bibliotek av ulik størrelse, med ulikt aktivitetsnivå og med svært forskjellig sammensatt arbeidsstokk, både med tanke på antall årsverk, kompetansesammensetning og -nivå.

1.1 Motivasjon og bakgrunn

Lovverket fastslår bibliotekenes overordnede samfunnsoppdrag. Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018, som er forfattet av Kulturdepartementet, ble fremlagt 12. august 2015, og beskriver «Statens oppgaver og ansvar for utvikling av folkebibliotekene» (Kulturdepartementet, 2015). Formelt er det kommunene som er folkebibliotekenes eier, og bibliotekene finansieres over kommunebudsjettene. Statens ansvar for utvikling, beskrevet i strategien, viser hvilken retning regjeringen ønsker at folkebibliotekene skal utvikles i, og hvilke virkemidler og verktøy staten skal bruke for å arbeide frem denne utviklingen. I kulturbudsjettet for 2015 slås regjeringens bibliotekpolitikk fast:

Staten skal bidra til at biblioteksektoren styrkes som aktiv formidler av kunnskap og kulturarv, og legge til rette for at folkebibliotekene blir aktuelle og uavhengige møteplasser og arenaer for offentlig samtale og debatt.

(Kulturdepartementet, 2015, s. 8).

Målet med bibliotekstrategien er å finne hensiktsmessige måter for å oppnå denne målsetningen. For å få ønsket utvikling lanseres det i strategien 4 tiltak som skal styrke bibliotekene:

1. Nasjonalbibliotekets rolle som utvikler
2. Bibliotekutvikling med prosjekt- og utviklingsmidler
3. Digitalt innhold m.m.
4. Felles infrastruktur

I denne oppgaven vil punkt 2 på tiltakslisten bli undersøkt: *Bibliotekutvikling med prosjekt- og utviklingsmidler.*

I strategien lanseres en ny modell for tildeling av prosjekt- og utviklingsmidler. Midlene skal styres for blant annet å utvikle bibliotekene til debatt- og litteraturhus, satsning på nye formidlingsmetoder og digital tjenesteutvikling, videreutvikling av biblioteket som

læringsarena, samt at bibliotekenes veiledningstilbud for digital kompetanse skal styrkes (Kulturdepartementet, 2015).

Dette er statens ønsker for bibliotekutviklingen. Modellen for tildeling av prosjekt- og utviklingsmidler er verktøyet som skal benyttes, og Nasjonalbiblioteket skal sørge for at midlene som deles ut forvaltes etter statens ønske.

Både folkebibliotek og fylkesbibliotek kan søke på arenamidler. Der kommunene er ansvarlige faglig og økonomisk for bibliotekene, har fylkesbibliotekene ett overordnet ansvar for den regionale bibliotekutviklingen (s. 11). «Staten legger til rette for utvikling av folkebibliotekene, først og fremst ved Nasjonalbibliotekets forvaltning av prosjekt- og utviklingsmidler og utvikling og drift av felles infrastruktur til gode for alle folkebibliotek under ett» (s. 11).

Prosjekt- og utviklingsmidler er «(...) statens viktigste virkemiddel i bibliotekutviklingen» (s. 16). Arenamidlene skal fungere stimulerende for bibliotekene, og sørge for at bibliotekene blir sosiale arenaer og «arenaer for dannelse gjennom møter med kunnskap og kultur» (s.16). I tillegg er det lagt stor vekt på digital utvikling i bibliotekene. Oppsummert omfatter verktøyet med arenamidler følgende punkter:

- Ny modell for tildeling av prosjekt- og utviklingsmidler
- En fireårig satsning for å utvikle bibliotekene som debatt- og litteraturhus:
 - Støtte til arrangementer i bibliotek
 - Støtte til mindre tilrettelegginger av bibliotekenes fysiske omgivelser
- Satsingen på nye formidlingsmetoder, digital tjenesteutvikling og frie utviklingstiltak i prosjekt- og utviklingsmidlene skal styrkes
- Videreutvikling av biblioteket som læringsarena i samarbeidsprosjekter mellom skolebibliotek, folkebibliotek og fagbibliotek
- Bibliotekenes veiledningstilbud for grunnleggende digital kompetanse skal styrkes gjennom programmet *Digidel 2017* (Kulturdepartementet, 2015, s. 16).

Hvert år lyser Nasjonalbiblioteket ut midler til bibliotekutvikling og prosjekter. Hvordan samfunnsoppdraget blir tolket av bibliotekene reflekteres i søknadene bibliotekene sender

inn. Søknadene viser hva bibliotekene vektlegger og om de er lydhøre for de endringene som er ønsket fra statlig hold. Nasjonalbiblioteket er instansen som godkjenner og deler ut midlene etter vurdering av søknadene. Ved å se på hva søknadene inneholder, og hva bibliotekene søker midler om, kan man til en viss grad vurdere om modellen for tildeling av prosjekt- og utviklingsmidler er et godt og effektivt verktøy i bibliotekutviklingen. Nå når strategiperioden er avsluttet vil det være relevant å evaluere modellen for å se om det har vært et virkningsfullt verktøy ut mot folkebibliotekene.

I Norge har vi lang tradisjon for folkebibliotek, og biblioteket er å anse som en institusjon i samfunnet. Det er mange meninger og forventninger både innad i bibliotekvesenet og fra omgivelsene til hva et bibliotek er, og hva det skal være. Når det skal gjennomføres en endring i bibliotekene er det lett å se for seg at dette møtes med ulike holdninger, både når samfunnsoppdraget skal tolkes, men også i viljen til å foreta en endring eller vridning i virksomheten.

Strategiperioden varte fra og med høsten 2015 til og med desember 2018. Ny strategiperiode starter i 2020, og skal vare til og med 2023. Da arbeidet med denne masteroppgaven ble igangsatt, sommeren 2018, var det ikke avklart når og hvordan Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018 skulle evalueres.

1.2 Oppgavens formål

Oppgavens formål er å undersøke hvordan bibliotekene speiler og tematiserer det utvidede samfunnsoppdraget i søknadene de har sendt til Nasjonalbiblioteket i strategiperioden. Målet med dette er å se om bibliotekene er endringsvillige og ønsker å dreie sin drift i den retning staten har presentert ønske om i Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018. Resultatene, sett i sammenheng med relevant teori, vil forhåpentligvis kaste lys over hvordan bibliotekene ser seg selv, sin rolle og ønsker om utvikling av egen drift. Videre vil det undersøkes om dette er i tråd med statens ønsker og forventninger, samt om utvikling ved bruk av prosjekt- og utviklingsmidler, som forvaltes av Nasjonalbiblioteket, er et egnet verktøy for å stimulere til utvikling i landets folke- og fylkesbibliotek.

1.3 Problemstilling og forskningsspørsmål

For å belyse denne problematikken vil jeg forsøke å besvare følgende problemstilling:

Hvordan reflekterer søknaden om, og tildeling av midler fra Nasjonalbiblioteket, bibliotekenes tematisering av det utvidede samfunnsoppdraget?

I tillegg har jeg følgende forskningsspørsmål:

- Hva søker bibliotekene om?
- Er det forskjell på hva store og små biblioteker søker om?
- Hvordan har modellen fungert som verktøy, søker bibliotekene midler som imøtekommer statens forventninger?

Nasjonalbiblioteket omtaler midlene det søkes om som “arenamidler”, og dette begrepet vil dermed benyttes i oppgaven når midlene omtales.

1.4 Avgrensninger

I denne oppgaven benyttes kun søknader fra de tre første utlysningsrundene i strategiperioden, da den fjerde runden med arenamidler ble utlyst høsten 2018, etter utvalget av søknader til studien var gjennomført. Undersøkelsen går ikke særlig inn på det utvalget av bibliotek som selv ikke har søkt midler da det har vært vanskelig å definere hvilke disse er med bakgrunn i den informasjonen som fremkommer i søknadene. Selv om bibliotekene ikke selv har sendt inn en søknad er det flere bibliotek som har vært del av en samlesøknad, enten via fylkesbibliotek, eller i samarbeid med andre folkebibliotek. Rapporten

Nasjonalbiblioteket har utarbeidet med oversikt over søknader og tildelinger viser hvilke kommuner det har kommet søknader fra, og hvilke det ikke har kommet fra. Den viser ikke hvilke bibliotek som er omfattet av andre biblioteks søknader.

Undersøkelsen tar utgangspunkt i søknader fra folke- og fylkesbibliotek, og det har dermed vært naturlig å anvende teori som knytter seg til disse institusjonene, og har ikke lagt vekt på forskning og funn fra fagbibliotek.

1.5 Oppgavens struktur

Oppgaven er inndelt i seks hoveddeler: Bakgrunn og problemstilling, litteratur og teori, metode, funn, drøfting og analyse og til slutt konklusjon og veien videre. I de neste kapitlene vil jeg presentere valg av teori, samt foreta en gjennomgang av relevant litteratur og forskning på området. Det blir gjort rede for valg av metode og gjennomføring av datastrukturering og analyse. Funnene presenteres i det fjerde kapitlet og fremstilles i tekst og grafikk, før funnene settes inn i en større sammenheng med utvalgt teori i drøftingskapitlet. Avslutningsvis presenteres en besvarelse av problemstilling og forskningsspørsmål, samt noen refleksjoner om mulig videre undersøkelser.

2 Litteratur og teori

2.1 Valg av teori

Som vist innledningsvis er bibliotekene å regne som en grunnstein i et demokratisk samfunn. Bibliotekene møter mange forventninger til hva de kan, skal og bør drive med, samt på hvilken måte. Bibliotekene er organisasjoner som har lang historie i Norge. Over tid har det utviklet seg regler og normer for hva bibliotekene kan og skal drive med, i tillegg til eksisterende lovverk. Som institusjon har bibliotekene et gitt rammeverk å forholde seg til. Samtidig ligger det med Nasjonal bibliotekstrategi 2015 - 2018 en sterk forventning til at bibliotekene skal utvikles og endres, og da gjerne mot litteraturhus, slik sitatet fra nasjonalbibliotekar Aslak Sira Myhre viser i innledningen. Som sted er biblioteket å betrakte som vesentlig infrastruktur i samfunnet, både som et sted for deling av kunnskap, litterære møter og andre kulturelle opplevelser. Den nye formålsparagrafen legger opp til at bibliotekene skal utvikles som et sted; bibliotekene skal være uavhengig møtested for offentlig samtale og debatt.

Med dette som bakgrunn har jeg i denne oppgaven valgt å benytte institusjonell teori og offentlighetsteori for å belyse funnene i undersøkelsen som er gjennomført.

2.2 Teoretisk rammeverk

2.2.1 Institusjonell teori og isomorfi

En organisasjon institusjonaliseres over tid. Peter Selznick representerer klassisk institusjonell teori, og han beskriver hvordan organisasjoner og institusjoner skiller seg fra hverandre. Der organisasjonene har formelle normer og instrumentelle trekk, har institusjonene uformelle normer og regler som gradvis vokser frem (Christensen, Egeberg, Lægreid, Roness & Røvik, 2015, kap. 3). En slik utvikling og styrking av “hva organisasjonen er” og “hvordan vi gjør det her”, altså organisasjonens kultur og omgivelser, kan, ifølge Selznick, føre til en organisasjon som har vanskeligere for å tilpasse seg nye krav. Organisasjonen blir “(...)mer kompleks og mindre fleksibel og tilpasningsdyktig overfor nye krav, men den får også nye og nødvendige kvaliteter, noe som gjør at den kan løse oppgaver bedre og utvikle et sterkere sosialt felleskap” (s. 52-53).

I en institusjonalisert organisasjon kan man se en handlingslogikk som styrende for organisasjonens drift. March og Olsen, som representerer en normativ institusjonalisme, har

bygget videre på Selznicks skille på organisasjon og institusjon, og benytter begrepet “logic of appropriateness” om atferden institusjoner har når de skal ta beslutninger, og er et sentralt konsept innen nyinstitusjonalismen (Peters, 1999, s. 27). Å være bundet av handlingslogikk kan komplisere beslutningstaking i organisasjonen. I “Organisasjonsteori for offentlig sektor” presenterer Christensen et al. tre spørsmål som er sentrale når en offentlig institusjon skal fatte en beslutning, som knytter seg til “logic of appropriateness”. Det første spørsmålet går på gjenkjennelse – hva slags situasjon står organisasjonen ovenfor? Nummer to er erkjennelse av identitet – hvilken identitet er viktigst for institusjonen, hva er organisasjonen? Og til sist kommer spørsmålet om hvilke handlingsregler organisasjonen skal forholde seg til i den gitte situasjonen – hvilke forventninger er det til organisasjonen og dennes handlingsmønster? (Christensen et al. 2015, s. 54). I beslutningsprosesser er verdier, normer, legitimitet og tillit viktige faktorer for en institusjon, men disse kan være svært ulike fra organisasjon til organisasjon, og er avhengig av hvilken identitet organisasjonen opplever å ha, samt hvilke faktorer fra omgivelsene som viktige for organisasjonen (Jacobsen og Thorsvik, 2013, kap. 6). Et bibliotek skal legitimere sin drift for eiere og brukere; staten, kommunene, som står for finansiering, og ikke minst landets innbyggere. De institusjonelle omgivelsene påvirker virksomhetens legitimitet, og bibliotekene er avhengige av å møte forventningene omgivelsene har for at det ikke skal bli stilt spørsmålsteget ved driften.

Med dette teoretiske bakteppet blir det et sentralt spørsmål i møte med moderne bibliotekutvikling om bibliotekene er institusjoner som er preget av treghet på grunn av satte normer og regler, eller påvirker omgivelsene bibliotekene nok til at de utvikler og endrer målsetning for å imøtekomme sine omgivelser?

«En nyinnretting av midlene som varsles i denne planen bidrar til at landets folke- og fylkesbibliotek vil kunne skape en bølge av arrangement som skal styrke bibliotekene som de lokale litteraturhusene landet rundt» skriver direktør for Nasjonalbiblioteket Aslak Sira Myhre i innledningen til Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018 (s. 6). Det viser en sterk forventning til endring. Det viser også en forventning om at bibliotek skal bli mer lik litteraturhus, i tillegg til alle de andre momentene i strategien.

Igjen er legitimeringen en viktig faktor. Forventningene og mytene om en organisasjon danner oppskrifter på hvordan organisasjonen kan, skal og bør handle, samt hvordan organisasjonen skal utformes. Det at Nasjonal bibliotekstrategi legger en forventning om at bibliotekene skal bli eller være lokale litteraturhus, gjør det naturlig å se på teori om isomorfi. Sentralt i isomorfi er hvordan institusjonelle omgivelser påvirker organisasjoner

(Jacobsen og Thorsvik, 2013, s.216). Organisasjoner med institusjonelle omgivelser vil få en stadig større strukturell likhet – og samme rasjonaliseringsstandard. Institusjonens omgivelser vil stadig komme med forventninger til hva som er riktig organisering, drift og innhold, som gjør at organisasjonene vil bli stadig mer like hverandre.

2.2.2 Institusjonelle endringsprosesser

Institusjoner må tilpasse seg omgivelser og nye situasjoner. Anita Mac viser til Powell og DiMaggio (1991) når hun gjør rede for institusjonelle forandringsmekanismer i boken “Institusjonell teori”. Powell og DiMaggio skiller mellom tre typer endringsmekanismer:

- Forandringer formet av tvangsmessige tilpasninger
- Forandringer formet som mimetiske prosesser
- Forandringer formet av normativt press

Det første punktet viser for eksempel til organisasjoner som på grunn av politiske endringer eller krav må tilpasse sin virksomhet.

Det andre punktet viser til organisasjoner som av ulike grunner bygger opp virksomheten eller endrer virksomheten slik at den er lik andre, gjerne suksessfulle organisasjoner.

Punkt tre, forandringer formet av normativt press, viser for eksempel til tilpasninger til normer og regler innenfor en gitt kultur (Mac, 2014, s. 84-85). Dog er det ingen automatikk i at organisasjoner som forholder seg til like kulturer og omgivelser blir like hverandre. Det er flere forklaringer på hvorfor dette ikke skjer. Jacobsen og Thorsvik skisserer fire årsaker til at isomorfi nødvendigvis ikke forekommer selv med like omgivelser:

1. Organisasjonen blir ikke like påvirket av omgivelsene på grunn av organisasjonsstrukturen og eventuell bruk av teknologi som ikke gir rom for endringer.
2. En organisasjon kan stå overfor flere konkurrerende forventninger som er avgjørende for denne legitimitet. Dette gjør at ulike løsninger kan velges.
3. Det er sjelden at institusjonelle organisasjonsoppskrifter kopieres direkte, det gjøres som oftest tilpasninger.
4. Konflikter i organisasjonen gjør det vanskelig å forklare organisasjonsendringer med bare påvirkning fra institusjonelle omgivelser alene (s. 219).

Dette viser kompleksiteten rundt institusjonelle endringer, og viser til dels hvilke utfordringer bibliotekene kan møte når de skal drive utviklingsarbeid. Som institusjoner kan bibliotekene være preget av handlingslogikker og forventninger fra sine omgivelser, samtidig som bibliotekene kan ha en handlingslogikk som vil virke fremmede for endring og utvikling.

2.2.3 Bibliotek og identitet

Institusjonaliseringsprosessen, der uformelle normer og verdier vokser frem i organisasjonen, skaper en organisasjonskultur og en identitet (Christensen et al., 2015, s. 59). Hva er et bibliotek? I boken “Libraries and identity” av Joacim Hansson diskuteres nettopp dette. De fleste forbinder bibliotek med bok- og mediesamlinger, som er organisert ved hjelp av kataloger og klassifiseringsverktøy (2010, s. 4). Biblioteket har utviklet seg over lang tid, og i flere retninger, men i løpet av det 20.-århundret definerte bibliotekene i større grad seg selv i relasjon til sosial og demokratisk utvikling. Hansson skriver at bibliotekenes utvikling er avhengige av kontekstuelle faktorer som demokratisk utvikling, økonomisk vekst, politisk klima, kulturpolitikk, brukeratferd og teknologisk innovasjon (s. 11). Disse faktorene er alltid tilstede, men i større og mindre grad. Bibliotekene må “henge med” i samfunnsutviklingen for øvrig for å opprettholde og videreføre sin legitimitet. Ifølge Hansson er sosial og politisk utvikling ikke bare naturlig for offentlige institusjoner, men kan også være en direkte trussel til den fundamentale identiteten – eller i det minste kan det oppfattes slik (s. 79).

Bibliotekenes identitet er gjerne tett knyttet opp til det som vanligvis blir oppfattet som tradisjonelle tjenester. Hansson tegner opp et skille mellom hva som er oppfatningen av bibliotek på “innsiden” og på “utsiden”. På “utsiden” oppfattes bibliotek som det tradisjonelle biblioteket, hvor brukerne går for å gjøre det de alltid har gjort. På “innsiden” foregår det derimot en debatt om bibliotekutvikling, Brukerne har en tendens til å definere bibliotek som en sosial institusjon, og det vurderes derfor ut fra sin rolle i samfunnet (s. 84-85).

Bibliotekenes institusjonelle identitet kan sies å være begrunnet i en sosial verdighet, og bibliotekene har i det store bildet alltid klart å tilpasse seg samfunnsmessig forandring og representerer alltid et samfunnsgode (s.80). Det former også bibliotekenes identitet at de er ikke-kommersielle aktører og at de skal være tilgjengelige for alle (s. 90). Dette former måten bibliotekene og personene tilknyttet disse organisasjonene oppfatter seg selv og sin rolle.

2.2.4 Offentlighetsteori

Når det kommer til offentlighetsteori og bibliotekets rolle i den offentlige sfære er det naturlig å ta utgangspunkt i Jürgen Habermas' framstilling av den borgerlige offentlighet. Offentligheten kan beskrives som den sfæren der opinionen dannes. For at makt eller avgjørelser skal ha legitimitet, må meningene være forankret i opinionen. Offentligheten er et sted mellom det private og de samfunnspolitiske institusjonene, der meninger dannes mellom mennesker og distribueres offentlig av ulike kanaler, som i pressen (Leckie & Buschman, 2007, s. 15). Videre er det et viktig element at kritikk, diskusjon og forklaringer om statens handlingsmønster og politikk er transparent og mulig å ettergå, for at avgjørelser skal ha tyngde og troverdighet.

Habermas forklarer i sin doktoravhandling *Borgerlig offentlighet* hvordan en uavhengig offentlighet vokste frem fra 1700-tallet og opplysningstiden, og hvordan «(...)denne offentligheten i løpet av det 20. århundre ble avløst av et konsumerende publikum av overveiende ikke-politiske massemedier» (Vetlesen, 2018). Sentralt hos Habermas er individet, debatt og den offentlige sfæren.

Den offentlige sfæren kan videre sees som ett nettverk av sfærer eller ulike offentligheter: politisk, lokal, litterær, faglig eller vitenskapelig, innad i lag og organisasjoner, og som subkulturer i sfærer, hvor det er flytende grenser.

Bibliotekene spiller her en rolle med tanke på å være et sted hvor meninger kan ytres, diskuteres og formidles. Basert på prinsippene om fri tilgang til informasjon og målsetning om å utvikle og ivareta samlinger som reflekterer historisk og intellektuell bredde kan bibliotekene være et aktuelt sted og en viktig brikke i et demokratisk samfunn. «Libraries maintain the potential to realize, re-create, and ground rational and individual/community self-actualization and the democratic process» (Buschman, gjengitt i Leckie & Buschman, 2007, s. 18).

«Den åpne, diskuterende offentligheten er et barn av moderniteten. Men det finnes en annen offentlighet som har røtter i det førmoderne og føydale. Det er den *representative* offentlighet» (Audunson, 2012). En slik «representativ offentlighet» viser til den offentligheten hvor makthaverne råder, der de uten å møte kritikk kan fremme sine meninger. Denne offentligheten er ikke der beslutninger tas, men er de arenaer hvor

meningsmotstandere kan møtes og hvor det er det å diskutere som gjelder. Audunson argumenterer for at bibliotekene er institusjoner for offentlighet:

Om vi skal lete etter et verdimelessig fellesskap som forener bibliotekarer på tvers av det mangfoldet av kontekster de arbeider i, er nettopp biblioteket som en forsvarer av og forkjemper for offentlighet en felles verdimelessig bærebjelke som binder profesjonen sammen. Selve grunnideen for det er nettopp å realisere kunnskapens potensial som et offentlig fellesgode og å legge til rette for åpen tilgang til og deling av kunnskap (2012).

Med å tilgjengeliggjøre informasjon og å være lavintensitets møteplass og debattarena fungerer bibliotekene som en slags øvingsarena for det å diskutere og ytre meninger, i tillegg til at de er en del av offentligheten. På grunn av dette kan man si at en del av opinionen dermed formes her. Bibliotekene er en plass hvor det sivile samfunnet kan komme sammen for å diskutere ulike tema og sette dagsorden, og har en rolle i nasjonsbygging og identitetsdannelse.

I denne oppgaven benytter jeg perspektivet med offentlighetsteori for å se om utvikling av bibliotekene med arenamidler er med på å styrke eller svekke bibliotekenes rolle i den offentlige sfære, eller om bibliotekene allerede er preget av å være en del av offentligheten og at bibliotekutviklingen dermed preges av dette.

2.3 Relevant forskning på feltet

2.3.1 Institusjonelle logikker

Nanna Kann-Christensen har skrevet om institusjonelle logikker i biblioteksforskningen i sammenheng med New Public Management (NPM). Offentlig sektor har mange steder gjennomgått store reformer de siste årene for å omstilles og effektiviseres, så også i Norge. Hensikten med reformene er å gjøre offentlig sektor mer effektiv, med større fokus på brukeren, fritt valg, ny teknologi og desentralisering (Kann-Christensen, 2009, s. 17). Ifølge Busch kan NPM karakteriseres som en samlebetegnelse for en rekke initiativ som har tilfelles at de har som formål å effektivisere offentlig sektor med metoder fra privat sektor (gjengitt etter Kann-Christensen, 2009, s. 17). I bibliotekene møtes disse ideene av identitet og kultur bygd opp i organisasjonene av bibliotekarene og organisasjonens omgivelser. Institusjonelle logikker kan defineres som mønstre av normer, regler og antagelser som individer produserer og reproducerer (s. 18). De institusjonelle logikkene ligger til grunn og skaper regler og

rammer i en organisasjon. Dette er tett knyttet sammen med institusjonalisering og identitetsbygging. Det er gjort mye forskning på bibliotekarenes identitet og profesjon, og trenden de siste tiårene kan vise en profesjon i endring. Bibliotekarene går i retning av også å være servicemedarbeider, og ikke lenger ensrettet mot kulturformidling eller fagreferent (s. 20-21).

Til sin doktorgradsavhandling intervjuet Kann-Christensen ett antall ledere og bibliotekarer i forbindelse med organisasjonsutvikling på to ulike bibliotek i Danmark, og fant at lederne ønsket en endring og begrunnet dette i NPM-logikk, med å tilpasse seg markedet og skape en mer fleksibel organisasjon. Bibliotekarene på sin side mente denne endringen skjer på bekostning av fagligheten i biblioteket- og dermed strider mot bibliotekarlogikken (s. 23). Organisasjonskultur med subkulturer omtales som problematisk av lederne. De uttrykker et sterkt behov for fleksible organisasjoner som er avhengige av ansattes mobilitet innad i organisasjonen, noe som også vil påvirke logikkene i organisasjonen, da ulike avdelinger gjerne har ulike logikker og kulturer. I casene har også nedskjæringer i personalet vært en del av omorganiseringen. Bibliotekarene er bekymret over at dette går ut over deres faglige identitet og arbeidsmiljøet. Kann-Christensen påpeker at «Ifølge den bibliotekariske logik, giver det ensartede og fleksible bibliotek ikke nødvendigvis en bedre service» (s. 24). Dette viser konflikten mellom organisasjonsendring og bibliotek og bibliotekarenes identitetsfølelse. Det er riktignok ikke så enkelt som at bibliotekarene motsetter seg endring i egen organisasjon, selv om de uttrykker bekymring for sin posisjon og sin faglige tyngde. De fleste av de Kann-Christensen intervjuet uttrykte forståelse og behov for endring, utvikling og større fleksibilitet i organisasjonen og at endringen har en verdi i seg selv, på tross av sine bekymringer (s. 25). Dette kan forklare hvorfor endringer kan være vanskelige å gjennomføre i institusjoner.

2.3.2 Biblioteket som en del av den offentlige sfære

Michael Widdersheim og Masanori Koizumi har gjennomgått tolv årsrapporter fra Carnige Library of Pittsburgh mellom 1900 og 2010, vurdert rapportene i lys av offentlighetsteori og identifisert seks dimensjoner av offentlig sfære i folkebibliotek (2016, s. 591). Studien de gjennomførte var et forsøk på å forklare hvordan bibliotek står i forhold til den offentlige sfæren. Widdersheim og Koizumis modell presenterer tre arenaer i diskursen om den offentlige sfære; «Governance and management; legitimation; and commons» (s. 592). Widdersheim og Koizumi tar utgangspunkt i Habermas og hans tre kriterier for at det skal

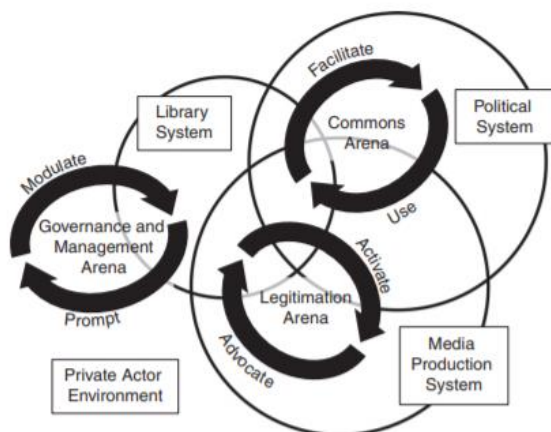
være offentlighet: openness eller åpenhet – at alle uansett bakgrunn kan delta i samtalen: debatt – at det er faktisk debatt med berettiget argumentasjon som teller, ikke en persons stand eller sosiale kapital, og *common concern* – at borgere løfter problemstillinger som er av allmenn interesse. Dette er ikke absolutte størrelser, men er en rettesnor for å forstå kommunikasjon (s. 593). Videre trekker de frem distinksjonen mellom det Habermas kaller «*lebenswelt*» eller livsverden, og system, der den offentlige sfæren er området som gjør at disse to overlapper. I livsverden kan mennesker løfte spørsmål og problemstillinger for allmenn interesse slik at disse blir behandlet i de institusjonaliserte systemene.

Tidligere forskning og teori på feltet bibliotek og offentligheten gir flere ulike blikk på bibliotekenes rolle og om bibliotekene oppfyller Habermas kriterier for å være offentlig sfære. Bibliotekene kan oppfattes som ett instrument som forsyner kunnskap til å gi informert debatt, men også fungere som leddet som knytter borger og debatt sammen. Bibliotekene er dessuten møteplasser og interagerer med borgerne på flere ulike måter. Dermed kan man oppsummere at bibliotekene på flere ulike måter tar del i offentligheten med å være møteplasser, øvingsarenaer og ved å stille kunnskapssamlinger til disposisjon.

Widdersheim og Koizumi trekker frem tre dimensjoner av den offentlige sfære som er representert i folkebibliotekene: *Core criteria*, *internal public sphere* og *external public sphere*. «Kjernekriteriene» er Habermas' allerede omtalte tre kriterier: åpenhet, debatt og *common concern*. Den neste dimensjonen, «intern offentlig sfære», refererer til transparens i organisasjonen og hvordan organisasjonen kommuniserer og samhandler internt og eksternt. Den tredje dimensjonen, «ekstern offentlig sfære», handler om bibliotekenes rolle som arena og plattform for offentlig samtale og diskusjon, at bibliotekene er en del av ett større system.

Gjennom den kvalitative studien identifiseres ytterligere tre dimensjoner: «*Collect and organize discourse*» som viser til system, samlingsutvikling og menneskelige ressurser. «*Perform legitimation processes*» som er evaluering, promotering og utadrettet virksomhet. Og til sist har vi dimensjonen «*facilitate discourse*» som handler om interaksjon mellom brukere og ansatte, integrering, aktiviteter som lesesirkler og så videre.

Disse seks dimensjonene, sammen med de tre arenaene utgjør Widdersheim og Koizumis modell for offentlig sfære i folkebibliotek. Modellen viser hvordan de tre arenaene ligger mellom bibliotekene, disses omgivelser og systemene.

Figur 1 viser sammenheng mellom arenaene i bibliotek

2.3.3 Bibliotekenes rolle i samfunnet

En modell utviklet av Engelstad, Larsen og Rogstad viser hvordan den offentlige sfæren er en del av en utvidet Nordisk modell. Modellen inneholder kjerneelementene «normative forutsetninger» som henviser til inkluderende og demokratisk samfunn, «stor, aktiv stat», «samråd mellom partene i arbeidsmarkedet», som betyr politisk regulering av arbeidsmarkedet og grunnleggende avtaler mellom partene i arbeidslivet, «sjenerøs velferdsstat» og til slutt «den offentlige sfæren» (Engelstad, Larsen & Rogstad, 2017, s. 48). Engelstad et al. argumenterer at den Nordiske modellen er avhengig av dynamikken mellom kapitalisme og sterke normative og institusjonelle forutsetninger. På denne måten er modellen fleksibel - men likevel stabil. En modell som dette kunne ikke vært opprettholdt uten politisk og sosialt overlegg. Den offentlige sfæren er derfor ett nødvendig element i den Nordiske modellen, for uten denne ville ikke modellen hatt legitimitet.

Bibliotekenes rolle i samfunnet avhenger av flere faktorer, slik teorien vist til tidligere i dette kapittelet har understreket. Håkon Larsen har i en artikkel fra 2017 undersøkt hvilken rolle arkiv, bibliotek og museum har i den Nordiske modellen av den offentlige sfære. Han viser til at i den Nordiske modellen består den offentlige sfære av fem organisatoriske felt: media, kunst og kultur, forskning og høyere utdanning, religion og frivillige organisasjoner, som alle er bygget på ytringsfriheten (s. 188). Når det kommer til folkebibliotekene som offentlighetsinstitusjon hører disse til inn under kategorien kunst og kultur.

Larsen fremhever i sin artikkel at arkiv, bibliotek og museum er organisasjoner som har en viktig rolle i infrastrukturen i den Norske offentlige sfæren. Han argumenterer for at selv om

Den offentlige sfæren i bibliotek er et kompleks, multi-dimensjonalt nettverk (s. 607). Arenaene overlapper hverandre, det samme gjelder også de seks dimensjonene. Arenaene fungerer som kanaler mellom biblioteket og organisasjonens omgivelser. I et større perspektiv er bibliotekene del av et globalt nettverk.

media er den viktigste kanalen for debatt og diskusjon er arkiv, bibliotek og museum organisasjonene som forsyner offentligheten med informasjon, og de er viktige øvingsarenaer for borgerne som ønsker å ta del i det offentlige ordskiftet, i tillegg til at de er fysiske møteplasser (s. 192).

I artikkelen «The image of an institution: Politicians and the urban library project» fra 2015, benytter Sunniva Evjen et institusjonelt perspektiv for å se på hvordan bibliotekenes rolle og bibliotekutvikling oppfattes av lokalpolitikere. Politikere i Oslo, Aarhus og Birmingham ble intervjuet. Evjen fant at informantene la vekt på tradisjonelle holdninger og verdier til bibliotek. Bibliotekene skal fremme opplysning og kunnskap, og dette anså informantene som bibliotekets viktigste rolle. Men bibliotekene i undersøkelsen er politisk og administrativt vurdert som kulturelle institusjoner, og tilhører kulturavdelingene i kommunene (s. 32). Informantene fremhevet bibliotekenes sosiale rolle, og bibliotekenes fysiske rom som offentlig sted ble i denne sammenheng sett som viktig.

Når det kom til bibliotekenes legitimering av egen drift fant Evjen at bibliotekenes rolle i det demokratiske samfunnet for informantene var selvsagt, og på ett vis tatt for gitt. Oppsummert viste studien at informantene hadde mange av de samme oppfatningene om bibliotek og hvilken rolle bibliotekene skal spille i samfunnet, og at tradisjonelle verdier sto sentralt, som lik tilgang til kunnskap og kultur for alle. Det samme gjaldt tjenestetilbudet, det var de tradisjonelle tilbudene som ble trukket frem. Men når utbyggingsprosjektene lokalt skulle legitimeres ble det lagt vekt på stedsutvikling og kulturell profil. «The intersection between the knowledge role and the cultural role encompasses both the strengths and the weaknesses of the public library's position (...)» (s. 34).

Bibliotekene har i oppdrag å være møtested for offentlig samtale og debatt. Jamie Johnston og Ragnar Audunson har undersøkt hvordan språkkaféer og språkgrupper kan fungere som verktøy for å fremme innvanderes stemme i den offentlige sfæren og legge til rette for politisk integrering, sett i lys av Habermas' offentlighetsteori. Studien fant at slike tiltak på bibliotek har stort potensiale og legger til rette for at innvandrere kan bli hørt i offentligheten ved å gi de språklig kompetanse, nettverksbygging, kunnskapsutveksling og for å skape rom for «messy conversation», uformell sosial samtale (2017, s. 10). Bibliotek spiller en viktig rolle i integrering fordi det ofte er en av de første arenaene innvandrere møter i samfunnet. I

artikkelen legges det vekt på nettverket som finnes av sfærer, og hvordan disse er porøse, eller har flytende grenser. Dette er en nøkkelfaktor i nettverksbygging og brobygging, på tvers av sosial kapital (s.3). Språkbaserte aktiviteter i biblioteket skaper en arena hvor innvandrere og minoritetsspråklige kan møte majoritetsbefolkningen for uformelt, og skalper en bro mellom ulike grupper som igjen kan bidra til å gjøre grensene i den offentlige sfæren mindre.

2.3.4 Library as Place

Svanhild Aabø og Ragnar Audunson presenterer i artikkelen «Use of library space and the library as place» (2012), funn fra deres undersøkelse om bruk av bibliotek og deres funksjon som møtested. Innledningsvis viser de til bibliotekteori som forklarer hvordan bibliotekene er en del av samfunnsbyggingen, er med på å skape identitet, oppleves som trygge og stabile steder, samt fungerer som møtested og et sted for personlig utvikling. I tillegg viser de til tidligere studier som har vist at majoriteten av besøkende på bibliotekene ikke bruker de tradisjonelle tjenestene som lån og innlevering av bøker – de er på bibliotekene for å benytte andre tjenester, som å bruke internett eller delta på arrangementer.

Overnevnte artikkel er skrevet i tilknytning til PLACE-prosjektet, en omfattende studie av bruken av tre bibliotekfilialer i Oslo. Prosjektet har vist hvor stor bredde det er i bibliotekbruken, og at bibliotekene ikke kan defineres som bare ett sted, men som en sammenblanding av den private arena, jobb og den offentlige sfæren. «As an institution used by most segments in society, the library has potential as a meeting place across cultural, ethnic, generational, and social lines» (Aabø og Audunson, 2012, s.139). Bibliotekene er et komplekst offentlig sted, og er flere ting, ikke bare en del av den offentlige sfæren. Seks kategorier av møteplasser ble definert gjennom PLACE-prosjektet: biblioteket som et «torg» hvor man møter bekjente tilfeldig: - biblioteket som sted hvor man møter mangfold: - bibliotek som offentlig sfære hvor brukerne er i sin rolle som borgere: - bibliotek som sted for aktivitet med familie og venner: - biblioteket som et meta-møtested, en kanal eller døråpner for andre sosiale arenaer og organisasjoner i samfunnet: - og biblioteket som digitalt møtested (s. 139).

I artikkelen presenteres begrepene lavintensitets- og høyintensitets møteplass. En høyintensiv møteplass er en arena hvor primære verdier og interesser for den enkelte leves ut.

Motsetningen er lavintensiv møteplass hvor man eksponeres for andre interesser og verdier.

Høy og lav intensitet refererer dermed ikke til selve aktiviteten eller møtet man eksponeres for, men hvilken rolle møtet spiller i personens liv (s. 140).

Som tidligere nevnt ble seks kategorier møteplasser definert av studien, hvor den offentlige sfæren er én av disse. Mennesker beveger seg mellom de ulike kategoriene møteplasser, fra det som er privat, for eksempel med familien, til møtestedene som er av en lik karakter som arbeid eller studier. Bibliotekenes rolle i den offentlige sfæren blir delvis realisert via foredrag og møter, men også gjennom eksponering av ulike meninger og holdninger i den offentlige debatten eller gjennom at mennesker bevisst søker informasjon for å oppfylle sin rolle som borgere (s. 144).

Avslutningsvis i artikkelen understreker Aabø og Audunson inntrykket av mangfold og variasjon i bibliotekbruken, og blant bibliotekets brukere, og fremhever at det eksisterer få arenaer i samfunnet hvor deltakerne representerer et så vidt spekter av lokale innbyggere. Dette er et godt grunnlag for videre utvikling av folkebibliotek som møteplasser.

2.3.5 Evaluering av Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018

Nasjonal bibliotekstrategi har blitt evaluert av en ekstern aktør. Rådgivningsselskapet Advicia AS har stått for evalueringen og har kommet med en rapport som beskriver deres funn. De har utført tre undersøkelser: undersøkelse mot et representativt utvalg av den norske befolkning, spørreundersøkelse mot alle landets fylke- og folkebibliotek samt dybdeintervju av ti personer fra biblioteksektoren (Rasmussen, 2019, s. 2).

Et interessant hovedfunn i evalueringen er at arenamidlene er det punktet hvor nær alle parter mener strategien har lyktes best: «Når vi i intervju med bibliotekledere har bedt dem reflektere over hvilke endringer som har vært mest vesentlige i strategiperioden sier så godt som alle prosjekt- og utviklingsmidler» og videre «Flere tar også opp utviklingen hvor biblioteket går fra å være et sted hvor man bare låner bøker til også et sted hvor mennesker møtes, noen ganger uten å låne noe.» (s. 8). De beskriver også hvordan denne «potten» med midler man kan søke på, nå er veldig rettet mot dette med å utvikle møteplass, eller tiltak som skaper møteplass på biblioteket.

Evalueringen avdekker at 9 av 10 har søkt om utviklings- og / eller arenamidler i løpet av strategiperioden. Hovedårsaken til ikke å søke har de avdekket er krevende søknadsprosesser og manglende interne ressurser/egenandel. 78 prosent av landets bibliotek har søkt arenamidler og nesten alle som søkte om arenamidler fikk tildelt midler. «Noen få

bibliotekledere mener søknadsprosessen er for krevende. Dette gjelder gjerne små bibliotek med begrensede ressurser, hvor det for eksempel kun er en deltidsstilling ansatt» (s. 9-10).

Nasjonal bibliotekstrategi har bidratt til mer oppmerksomhet rundt bibliotek, også politisk, slik at det har vært enklere å få satt bibliotek på dagsorden. Undersøkelsene Advicia har gjort viser også en endring i befolkningens bruk av bibliotek som er interessant å merke seg. Fra 2015 til 2018 har andelen som har deltatt på et bibliotekarrangement gått fra 23% til 35% (s. 6). Bibliotekene når altså ett langt større publikum enn tre år tidligere. I tillegg er det hele 60prosent som oppgir at de kjenner til at bibliotekene har ulike arrangementer (s. 15).

Rapporten oppsummerer: “Samlet sett er de overordnede målene i strategien oppnådd. Det er skapt annet innhold og bruk av bibliotek enn det som var før, og virkningene av endringer vil vare etter strategiperioden er over” (s. 1).

3 Metode

3.1 Valg av metode

Hovedkilden til informasjon for å kunne besvare problemstilling og forskningsspørsmål vil være søknadene folkebibliotekene har sendt inn i strategiperioden. Jeg har derfor valgt dokumentanalyse som metode, med vekt på innholdsanalyse med kvalitativ analyse av søknadene og datastrukturering etter kvantitativt skjema. Dokumenter som beskriver Nasjonalbibliotekets prosess og arbeid med søknadene har vært gode informasjonskilder og i tillegg har jeg brukt bibliotekstatistikken som er basert på tall som Nasjonalbiblioteket hvert år samler inn fra folkebibliotekene. Tallene jeg har brukt i tillegg til søknadene, stammer fra rådatatabellene for bibliotekstatistikken for 2015 og 2017. 2017 er brukt da det har vært de nyeste tallene som har vært publisert. I tillegg har Nasjonalbibliotekets rapporteringsskjema (datert 31.10.18) over søknader og tildelinger for arenamidler blitt benyttet.

Da jeg startet arbeidet med denne oppgaven, sommeren 2018, hadde det vært tre utlysingsrunder. I løpet høsten 2018 har det vært ytterligere en utlysning. Utvalget mitt er gjort av de tre første søknadsrundene. Det har til sammen kommet over 1000 søknader på midler i perioden, som er et svært stort antall. Det har dermed vært en viktig del å vurdere hvilket utvalg av søknader som skal undersøkes, etter hvilke kriterier de skal vurderes.

Nasjonalbiblioteket omtaler søknadene som «søknader på arenamidler». Så langt i strategiperioden har det kommet inn over 1000 søknader på midler, fra fylkesbibliotek og folkebibliotek, både enkeltstående, men også søknader på prosjekt som flere bibliotek i samme region samarbeider om. I valg av metode i denne oppgaven har jeg spesielt vurdert hvilket utvalg av søknader som skal undersøkes, etter hvilke kriterier de skal vurderes, samt om det er nødvendig å innhente mer informasjon enn den jeg kan få ved å bare benytte søknadene.

3.2 Dokumentanalyse

Ifølge Barbra Wildemuth må en tekst inneholde en «intentional message, fulfilling a particular purpose of its creator» (s. 159), for at det skal være et dokument. Søknadene som i denne studien blir vurdert, samt andre tekster i tilknytning til arbeidet med søknadene, møter dette kravet og kan dermed klassifiseres som dokumenter. Dokumentanalyse kan ikke regnes som én metode, da man kan bruke dokumentene på mange måter. Det vil derfor spesifiseres

tydelig i dette kapittelet hvordan gjennomføringen av datastrukturering og analyse er blitt gjort. Ved dokumentanalyse er det spesielt to forhold som må tas med i beregningen: er dokumentet eller utvalget av representativt for alle dokumentene i samlingen, og for at analysen skal kunne gjennomføres korrekt må man ha bred kontekstuell kunnskap for å kunne verifisere at tolkningen av meningsinnholdet blir korrekt (s. 160). Men Wildemuth trekker frem spesielt to fordeler med å benytte dokumenter som data; dokumentenes innhold blir ikke påvirket av datainnsamlingen, og at dokumentene gjerne gir en mer korrekt fremstilling av et fenomen enn intervjuer eller spørreskjema (s. 158). Samtidig er det i dette prosjektet viktig å ta i betraktning at dokumentene er søknader, og at bibliotekene ønsker å få tildelt midler som resultat av søknaden. Dette kan tilsi at dokumentene ikke viser virkeligheten i sin helhet, da en søknad gjerne skrives på en måte man håper utløser midler.

Johannessen, Tufte og Christoffersen beskriver hvordan det kan være problematisk å jobbe med tekst som data, da det kan være utfordrende å få konkrete funn ut av en stor mengde ustrukturert data. Dokumenter er i sin opprinnelige form kvalitative data, de taler ikke for seg selv, men må fortolkes for å kunne gi svar på problemstillingen (2010, kap.9). For å strukturere dataene i dokumentene vil det være nødvendig å organisere informasjonen for å systematisere datamaterialet. Videre må man se etter mønster i datamaterialet. Når det kommer til organisering av kvalitativt datamateriell er det tre måter å gjøre dette på:

- Tverrsnittbasert og kategoribasert inndeling av data
- Kontekstuell dataorganisering
- Bruk av diagrammer og tabeller (2010, s. 165).

Metodene er ikke gjensidig utelukkende, men det benyttes gjerne elementer fra alle tre teknikkene i løpet av en studie. Samtidig må forskeren være klar over de ulike måtene en tekst kan leses på, og det er viktig å ha reflektert over følgende spørsmål før undersøkelsen begynner:

- Er det tekstfortolknings mål å komme fram til det forfatteren *egentlig* mente med teksten?
- Er det tekstens *bokstav* eller tekstens *ånd* som skal tolkes?
- Finnes det *én* korrekt fortolkning av en tekst, eller finnes det flere?
- Hvilken vinkel skal temaet studeres fra? (s. 166).

Spørsmålene viser en del av kompleksiteten når dokumenter brukes som data. Forskeren må være bevisst sitt forhold til emnet og dokumentet, og være klar over hva som er den faktiske målsetningen med lesningen.

Ved dokumentanalyse med tverrsnittbasert og kategoribasert inndeling av data konstrueres et system for å strukturere og indeksere dataene, og en del av arbeidet er dermed å finne en meningsfull måte å dele inn dataene på. Det utarbeides kategorier for å kunne kjenne igjen og klassifisere data, og for å finne fellestrekk som kan lage grupperinger (s. 166-167).

Kontekstuell dataorganisering viser til de tilfellene hvor forskeren ikke er opptatt av hele datamaterialet, men ser på deler av dette. Det er det som er spesielt i en kontekst forskeren ser etter, ikke fellestrekk (s. 170). Når det gjelder bruk av diagrammer og tabeller kan dette være et godt hjelpemiddel «for å sortere og organisere data eller som et hjelpemiddel ved tverrsnittbasert og kontekstuell organisering av data» (s. 171). Å benytte tabeller kan være en oversiktlig og effektiv måte å presentere data på, mens diagrammer gjerne kan vise sammenhenger som er vanskelige å forklare på andre måter.

Johannessen, Tufte og Christoffersen skiller mellom analyse og tolkning, selv om disse kan fremstå som overlappende. Analysen er å dele opp informasjonen i elementer for å avdekke meningen og finne mønster i datamaterialet, mens å tolke dataene vil være å sette funnene inn i en større sammenheng. Fortolkningen skjer når funnene blir vurdert opp mot relevant teori (s. 164).

Det er en målsetning at undersøkelsen skal komme frem til et representativt resultat, og dette spiller inn i arbeidet med å lage et utvalg. Det finnes flere måter å sette sammen utvalg på. For at utvalget skal være representativt er det en forutsetning at det i utvalget er representert de ulike egenskapene som hele populasjonen har. Sannsynlighetsutvalg velges tilfeldig eller randomisert gjennom for eksempel trekking. «Sannsynlighetsutvelgelse garanterer ikke representative utvalg, men gir stor sannsynlighet for at utvalget er representativt» (2010, s. 241). Man kan også benytte stratifisert utvelgelse, som sikrer at man får med spesielle grupperinger som er ønsket, slik at representasjonen i undersøkelsen blir lik virkeligheten. En annen valgmulighet er klyngeutvelgelse som også innebærer gruppering av populasjonen «ved stratifisert utvelgelse består hvert stratum av enheter med samme egenskaper ut fra ett eller flere kjennetegn, mens klyngene ved klyngeutvelgelse består av enheter som befinner seg i samme fysiske eller geografiske område» (s. 243). Strategisk utvelgelse er når forskeren

legger til grunn for utvelgelsen hvilke målgrupper denne mener må være representert for å få de dataene som er nødvendige.

I tillegg må man ta i betraktning dataenes og undersøkelsens pålitelighet og mulighet for å ettergå undersøkelsen og datastruktureringen eller gjennomføre en lik undersøkelse. En høy reliabilitet gir undersøkelsen større verdi. «Reliabilitet knytter seg til nøyaktigheten av undersøkelsens data, hvilke data som brukes, den måten de samles inn på, og hvordan de bearbeides» (2010, s. 40).

3.3 Gjennomføring og analyse

For å besvare problemstillingen vil det være nødvendig å gjennomføre en innholdsanalyse av søknadene. For å analysere innholdet ble det utarbeidet et klassifiseringsskjema med gitte indikatorer for å strukturere informasjonen i søknadene. Videre analyseres flere søknader kvalitativt ut over klassifiseringen i skjemaet, for å få å oppnå en mer dyptgående forståelse av meningsinnholdet. Dette for å få ett bedre innblikk i hvilke begreper og vinklinger folkebibliotekene anser som viktige i søknadene, og hvordan dette da speiler samfunnsoppdraget de skal løse. Funnene her må sammenlignes med ordlyd og begreper i nasjonal bibliotekstrategi for perioden, for å se om bibliotekene imøtekommer statens forventninger med sine søknader. Det har vært nyttig å fremstille en del av funnene i diagrammer og tabellform, for å gi en bedre oversikt over dataene. I undersøkelsen benyttes dermed en kombinasjon av metodene presentert av Johanessen, Tufte og Christoffersen: tverrsnittbasert og kategoribasert inndeling av data, kontekstuell dataorganisering og bruk av diagrammer og tabeller.

3.3.1 Utvalg

Det har kommet inn over 1000 søknader på arenamidler til Nasjonalbiblioteket etter de første tre utlysingsrundene i strategiperioden. Antallet søknader, samt hvordan disse er organisert hos Nasjonalbiblioteket har gjort at det er foretrukket å velge et utvalg av søknader for analyse, heller enn å benytte alle søknadene.

I dette prosjektet består utvalget av alle søknader sendt fra alle fylkesbibliotek og Oslo, samt et tilfeldig utvalg av søknader fra folkebibliotek. Utvalget av folkebibliotek ble valgt tilfeldig fra listen over kommuner ved å starte på et tilfeldig nummer, og velge hver femte innføring med kommunenummer derfra. Alle søknader fra samme fylkesbibliotek eller samme folkebibliotek har sendt er samlet på ett saksnummer i Nasjonalbibliotekets rapport. Det vil si

at om ett fylkesbibliotek har søkt i 2015 og 2017 gir saksnummeret to søknader. Det kan også gi en, tre eller ingen, altså søknader for 2016, 2017 og 2018. Det samme gjelder folkebibliotekene. Noen bibliotek har i tillegg sendt flere søknader samme år. Dette har gitt et utvalg på totalt 95 saksnummer og 185 enkeltsøknader. Utvalget er dermed en kombinasjon av randomisert utvalg og strategisk utvalg, og utgjør forhåpentligvis et representativt utvalg av søknadene.

Å undersøke om utvalget er representativt for bibliotekene forøvrig vil være mulig på visse områder. For eksempel ved å se på om utvalget har noenlunde lik sammensetning av store og små kommuner og sammenlignbart antall årsverk per bibliotek. Dette vil være et verktøy for å sikre at analysen blir så riktig som mulig, og at undersøkelsen dermed får korrekt representativitet.

3.3.2 Klassifiseringsskjema

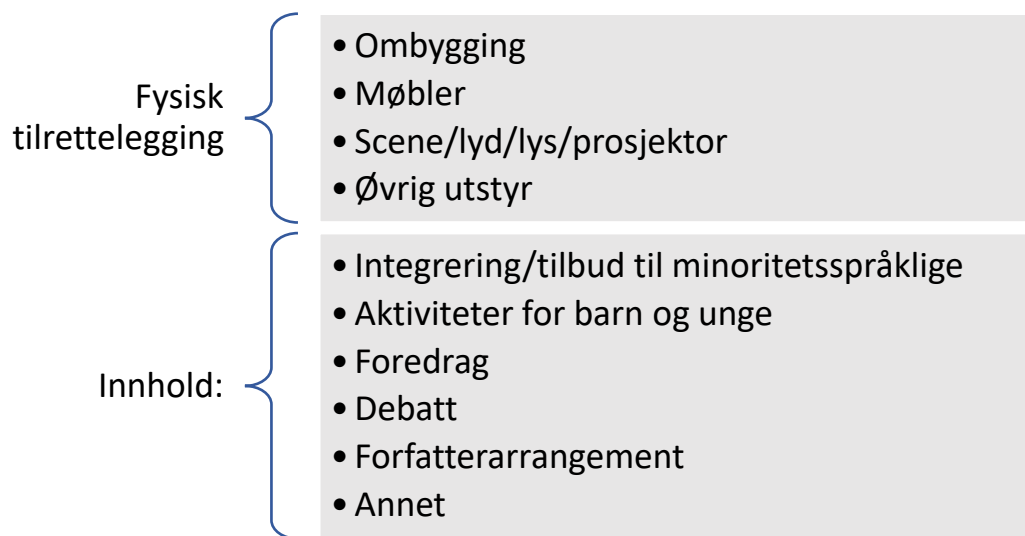
I dette prosjektet benyttes kvantitativ metode for analyse av søknadene. For å analysere innholdet har jeg utarbeidet ett klassifiseringsskjema med gitte indikatorer for å strukturere informasjonen i søknadene. Da arbeidet med å strukturere dataene i søknadene begynte, tok jeg utgangspunkt i to kategorier: fysisk tilrettelegging og innhold. Dette viste seg å ikke være dekkende kategorier, da det søkes om en stor bredde tiltak og aktiviteter innenfor disse overordnede kategoriene. Dermed ble det nødvendig å lage flere kategorier etter hvert som søknadene ble gjennomgått. Dette arbeidet har dermed foregått induktivt.

Indikatorene som har blitt brukt er:

- Søker (navn på kommune)
- Type bibliotek (folkebibliotek/fylkesbibliotek)
- Område (Nord-Norge, Trøndelag, Vestlandet, Sørlandet, Østlandet)
- Innbyggertall (Innbyggere i kommunen pr. 2017)
- Antall avdelinger (hovedbibliotek og filialer)
- Årsverk pr. 2017 (hvor mange årsverk biblioteket har rapportert at de har ansatt, i 2017)
- Om det er fagutdannet biblioteksjef
- Søkerår (Om søknaden gjelder arenamidler som skal brukes i 2016, 2017 eller 2018)
- Hva søkes det om: fysisk tilrettelegging/innhold (med underkategorier)
- Søknadsbeløp (det totale beløpet det søkes om)
- Tildelt beløp (faktisk tildelt beløp)

- Arrangement i 2015 (antall arrangement rapportert inn med bibliotekstatistikken for 2015)
- Arrangement i 2017 (antall arrangement rapportert inn med bibliotekstatistikken for 2017)
- Besøk i 2015 (antall besøkende rapportert inn med bibliotekstatistikken for 2015)
- Besøk i 2017 (antall besøkende rapportert inn med bibliotekstatistikken for 2017)

Kriteriet “hva søkes det om” har videre blitt delt inn i følgende underkategorier:

Det har vist seg å være vanskeligere enn forventet å klassifisere hva søknadene faktisk inneholder, da søknadene er alt fra ett kort avsnitt med noe veldig konkret som skal gjøres, til omfattende tekster på opptil ni sider om hva biblioteket driver med og hva det ønsker å drive med. Mange søknader har også vedlegg med prosjektbeskrivelser og plantegninger. Nasjonalbiblioteket har ikke sendt med vedleggene når søknadene til denne undersøkelsen ble oversendt. Vedlegg er dermed ikke vurdert i denne undersøkelsen.

Beiarns søknad for 2018 er et eksempel på en kort søknad;

Ønsker å tilby et møtested for barn og unge, og arrangere aktivitetkvelder, med mer enn bare bøker. Tenker tilby Makerspace, med LittleBits, Strawbees og lignende, samt lego og spill.

Budsjettet viser at Beiarn søker om tilskudd på 35 000 kr, av et totalt prosjektbudsjett på 47 000 kr. Pengene skal brukes til innkjøp av spill og utstyr, samt personalkostnad for én kveld i måneden for å gjennomføre arrangementet. Med bakgrunn i tekst og budsjett har

søknaden blitt klassifisert som søknad om fysisk tilrettelegging med øvrig utstyr, og innhold og aktiviteter for barn og unge.

Ofte skisserer biblioteket i søknaden flere prosjekt de ønsker å få til – forfatterarrangement, eventyrstunder, møter for minoritetsspråklige – men det de faktisk søker midler til er mindre, fysiske tilrettelegginger. Altså det de mener de mangler for å forenkle logistikken rundt det å gjennomføre arrangement. Dette viser Fitjars søknad for 2018:

Fitjar folkebibliotek har planar om å utvikle biblioteket som møtestad og arena for samtale og debatt ved å lage arrangement for barn og unge. Ein av ideane er å lage til arrangement for retta mot ungdom (saman med Stord folkebibliotek) ein annan er å utvikle biblioteket som pådrivar i å skape miljøbevisste barn og unge vaksne i kommunen (saman med Sunnhordlandsbiblioteka). Biblioteket på Fitjar er lite i areal. Det trengs hyller som kan flyttast for å frigjere areal til tilstelningar, om det er foredrag eller debatt eller folkeverkstadar. Me treng også å kunne blende vindauga (solskjerming) for å få vist bilete/tekst på storskjerm.

Her viser biblioteket til at de har planer om å gjennomføre flere aktiviteter for barn og unge, og da skape nytt innhold, men de søker om 40 000 kr til solskjerming og hyller på hjul.

I disse tilfellene har søknadene blitt klassifisert i henhold til det de faktisk søker om: - Fitjar blir for eksempel kategorisert under fysisk tilrettelegging. På denne måten viser undersøkelsen at det er mye aktivitet som skal skje i biblioteket, men det fremkommer ikke i klassifiseringsskjemaet hva slags arrangement de skal gjennomføre. Mange søknader inneholder også bare veldig runde formuleringer om hva de ønsker å få til. Da vet vi lite om hvilken type aktivitet det faktisk blir, og er data som er vanskelig å sette inn i klassifiseringsskjemaet. Ett eksempel på dette er søknaden fra Hattfjelldal for 2017. De søker om tilskudd til møbler og fysisk tilrettelegging, i tillegg til at de søker om midler til aktiviteter i bibliotekene. Delen av søknaden som omhandler tilskudd til innhold i bibliotek er som følger:

Vi ønsker å holde flere forfatterarrangement, både lokale og sentrale. Invitere lag og foreninger i kommunen til presentasjon av bibliotekets tjenester. Fortsette med språkkafeen for bosatte flyktninger hver uke i skoleåret.

Budsjettet viser at de ønsker å bruke pengene på honorar og reise til forfattere. Søknaden har blitt plassert i skjemaet under «forfatterarrangement», men det er ikke sikkert dette egentlig er dekkende. Det er mulig noen av de andre kategoriene hadde passet bedre, om vi visste nøyaktig hva aktiviteten blir.

De fleste kategoriene eller indikatorene som er benyttet er selvforklarende, men det må spesifiseres at inn under kategorien “Øvrig utstyr” ligger alt fra markiser til bokbuss og interiørkonsulent, til for eksempel spill, utstyr til å gjennomføre makerspaceverksted og lignende. En del av dette kunne blitt klassifisert som under «innhold» fordi søknaden beskriver at innkjøpet skal gjøres til ett gitt arrangement, men siden det er fysiske ting som skal kjøpes inn og som kan brukes over tid, ble det vurdert dithen at det var mest riktig å legge dette inn under kategorien fysisk tilrettelegging.

Da utvalget har gitt ett begrenset antall folkebibliotek har jeg delt disse inn i kun to kategorier basert på størrelse, over eller under 5000 innbyggere i kommunen. Denne inndelingen kommer av at den norske mediankommunen er på rett over 4600 innbyggere, og det dermed var naturlig å runde opp til 5000. Medianen er regnet ut fra innbyggertallene Nasjonalbiblioteket har benyttet i sine statistikker for bibliotek. I utvalget er det totalt 77 kommuner, hvorav 41 har under 5000 innbyggere, og 36 har over 5000. Kommunene som er representert har en samlet befolkning på 1 794 489 personer. Utsira er minste kommune med 201 innbyggere, og Oslo er størst med 666 759. I utvalget er landets tre største kommuner med, Oslo, Bergen og Trondheim. Dette kan gi uriktig eller ikke representativt resultat på noen områder, og derfor har disse tre også blitt undersøkt sammen, i tillegg til at de er en del av grupperingen «store kommuner».

Alle tall som er lagt inn i skjemaet på innbyggertall, avdelinger, årsverk, fagutdannet biblioteksjef, tall for arrangement og besøk kommer fra rådataene til bibliotekstatistikken fra 2015 og 2017. Alle andre tall er hentet direkte fra søknadene og fra rapporten Nasjonalbiblioteket har utarbeidet over tildelinger av arenamidler. Rapporten for arenamidler fikk jeg tilsendt fra Nasjonalbiblioteket for å få gjennomført denne undersøkelsen. Beregninger og utregninger er gjort fra disse tallene.

Som verktøy for å strukturere dataene i søknadene har Excel blitt benyttet. Da undersøkelsen inneholder mye opptelling har det ikke vært et behov for å benytte et mer komplekst verktøy

for å gjennomføre denne analysen, selv om dette ble vurdert. Skjemaet er i sin helhet vedlagt oppgaven (Vedlegg 1).

3.4 Utfordringer og feilkilder

Noen bibliotek søker ikke midler. Med valgte metode vil dette være en faktor å ta med i besvarelsen av forskningsspørsmålene. Spørsmålet om modellen har fungert som verktøy kan bare til dels besvares med dokumentanalysen, da dokumentene kun viser om de bibliotekene som har søkt, søker om midler til å utvikle det strategien peker mot. For å besvare dette forskningsspørsmålet kunne det vært aktuelt med en større undersøkelse med kvalitative intervjuer med folkebibliotek som har søkt og folkebibliotek som ikke har søkt, for å avdekke årsaken til at noen ikke søker, samt hvordan folkebibliotekene oppfatter dette verktøyet. Dette vil ikke bli gjort i denne oppgaven, men er til dels utført i den eksterne evalueringen av strategien, utført av Advicia.

En annen utfordring er at det kan finnes flere relevante variabler eller indikatorer enn de jeg benytter i klassifiseringsskjemaet. Dette kan påvirke resultatene og gi et uriktig bilde av innholdet i søknadene. Derfor har det vært viktig også å gjøre en kvalitativ analyse av et utvalg søknader og presentere utdrag av disse, for å få en bedre forståelse av meningsinnholdet. Samtidig gir fortolkningsarbeidet noen utfordringer, da det kan være forskjell på hva jeg tolker et utsagn som, og hva det var ment som fra avsender. I oppgaven vil det benyttes eksempler fra søknadene for å underbygge funnene.

Den pågående kommune- og regionsreform påvirker tallene oppgitt i statistikken. For eksempel er Stokke kommune med i utvalget. Denne kommunen er nå en del av nye Sandefjord, og har for 2017 ikke sendt inn egne tall til bibliotekstatistikken, noe som gjør at det mangler tall for antall årsverk, fagutdannet biblioteksjef, besøk og så videre for biblioteket i datagrunnlagsskjemaet. Det er oppgitt tall for besøk og arrangement i 2015, samt søknadsbeløp og tildelingsbeløp. I tillegg er noen folkebibliotek kombinasjonsbibliotek, altså de fungerer som både folkebibliotek og skolebibliotek. Dette er ikke hensyntatt i behandlingen av søknadene, og tallene for disse bibliotekene er oppgitt slik de står i bibliotekstatistikken.

En annen feilkilde er "Midt-Buskerud bibliotek" som også er med i utvalget. Dette er ikke en kommune, men tre: Modum, Sigdal og Krødsherad. Her har søknadsbeløp og tildelingsbeløp, samt type søknad blitt registrert i skjemaet, mens innbyggertall, antall årsverk og så videre

ikke har blitt tatt med. Det samme gjelder en del av søknaden til Luster bibliotek i 2018. Der omhandler første del av søknaden fysisk tilrettelegging av bibliotekrommet, mens andre del av søknaden gjelder et samarbeidsprosjekt mellom sju bibliotek i Sogn og Fjordane:

Balestrand, Vik, Leikanger, Sogndal, Høyanger, Luster og Årdal. Søknaden er registrert i klassifiseringsskjemaet på Luster med avkrysning for både fysisk tilrettelegging og innhold. Siden det er Luster som søker på vegne av de sju bibliotekene har denne søknaden kun blitt registrert på Luster, og ikke på de andre kommunene. Det samme fremkommer i Leikangers søknad for 2016, som viser til samme prosjekt som Luster. Denne søknaden er håndtert på samme måte som søknaden fra Luster.

Ett folkebibliotek og flere fylkesbibliotek har sendt inn to søknader for samme år. Dette er spesifisert i kommentarfeltet i skjemaet. Hvert bibliotek har fått bare en innføring i skjemaet for hvert søknadsår. Dette gjør at det er 185 søknader som er vurdert, men bare 181 innføringer i skjemaet.

4 Funn

4.1 Nøkkeltall og generelle funn

De aller fleste søknadene i utvalget benytter enten begrepet “møteplass”, “arena” eller henviser direkte til ny formålsparagraf, og at midlene de søker skal benyttes til å oppnå denne målsetningen. Begreper som omhandler fleksible bibliotekrom og tilrettelegging for arrangementer går igjen.

Søknadene varierer svært i utforming og omfang, fra veldig omfattende søknader med nøyaktige skildringer i fremdriftsplan, mange vedlegg med plantegninger av bygg og fremdriftsplaner, mens andre søknader er et knapt avsnitt. Det er også et vidt spenn i summene bibliotekene søker om. På den ene side store ombygginger, mye teknisk utstyr og omfattende arrangementsrekker. Bergens søknad fra 2016 er en slik omfattende søknad, og er på nesten 7 millioner, som er den største i utvalget. På den andre siden av skalaen ligger Andøys søknad i 2016 på 19 500 kr for å kjøpe kaffemaskin, ett bord, en strikkekurv og midler til ett arrangement. Dette kan forklares med de store ulikhetene i kommunene og i bibliotekene i Norge, med Deichman i Oslo som største bibliotek i landet, med 207,8 årsverk, mens Roan i Trøndelag drifter biblioteket på 0,4 årsverk. Lurøy er også et interessant tilfelle, biblioteket har oppgitt å ha 0,8 årsverk fordelt på fire avdelinger. Dette gir et bilde på hvor forskjellige bibliotekene er, og hvordan rammevilkårene for bibliotekdrift er fundamentalt ulike

.

Det er også vesentlige nivåforskjeller på hvordan søknadene er utformet. Det fremstår som at en del har profesjonalisert søknadsskrivingen, og da spesielt storbyene og fylkesbibliotekene. Det kan virke som at større bibliotek og fylkesbibliotek har mer erfaring på søknadsskriving enn det mindre bibliotek har. Det er vanskelig å si om dette har en betydning når det kommer til tildeling, da listen er lagt såpass lavt og omtrent alle som har søkt har fått tildelt midler. Det har heller ikke vært et krav om at prosjektene må være preget av nytenkning, da målsetningen heller har vært å skape flere arrangementer, ikke bare nye. I tillegg fastslår retningslinjene for Nasjonalbibliotekets arbeid med tildelingene at midlene ikke skal fungere som driftstilskudd, og det blir lagt vekt på kommunestørrelse ved fordeling av arenamidlene. Det kan virke som at det ikke har noen betydning hvor omfattende eller detaljrik søknaden er, men heller at det er hva bibliotekene søker om som avgjør om de får tildeling av arenamidler. Altså hvor godt bibliotekene imøtekommer kravene i nasjonal

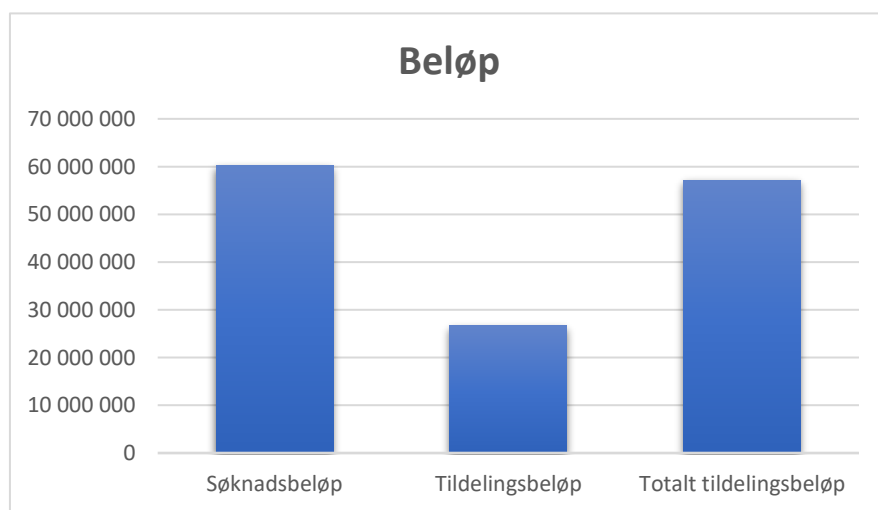
bibliotekstrategi, og i utlysningen for det gitte året. Mer om utlysningene kommer senere i dette kapitlet.

Bibliotek med flere avdelinger kan bare sende inn én søknad på vegne av alle avdelingene, ingen filialer kan søke. Dette gir for eksempel svært store søknadssummer for Trondheim, Bergen og Oslo, men summen skal dekke alle tiltakene i alle filialene i byene. Derfor har jeg også satt opp antall avdelinger som et kriterium i klassifiseringsskjemaet. Oslo er dessuten et særtilfelle, og har vært noe vanskelig å håndtere i undersøkelsen. Deichman i Oslo er ikke bare folkebibliotek i Oslo kommune, men også egen etat. Søknadene fra Deichman bærer preg av å ha mange fellestrekk med fylkesbibliotekene, men samtidig enda flere med de andre folkebibliotekene, da de søker tilskudd til de ulike filialene og ikke et overordnet regionalt utviklingsarbeid. Deichman er vesentlig større enn alle de andre folkebibliotekene, noe som fremkommer tydelig i tallene. Bare i årsverk er Deicman mer enn dobbelt så stor som den nest største byen, Bergen. Henholdsvis har de 207,8 og 87 årsverk. Slike forskjeller må tas i betraktning når man sammenligner bibliotek og søknader.

I oppsummeringen Nasjonalbiblioteket har gjort etter den første utlysningen i strategiperioden fremheves det at over halvparten av landets kommuner har søkt, og mange av disse er førstegangssøkere av statlige bibliotekmidler. Det er en overvekt av søknader til fysisk tilrettelegging i første runde, mens de andre årene har det vært mer søknad på midler til aktiviteter i bibliotek enn første år. Nasjonalbiblioteket oppsummerte selv etter første runde at det er mange gode søknader og «stor vilje til å følge opp bibliotekstrategien i bibliotekene» (Nasjonalbiblioteket, udatert a).

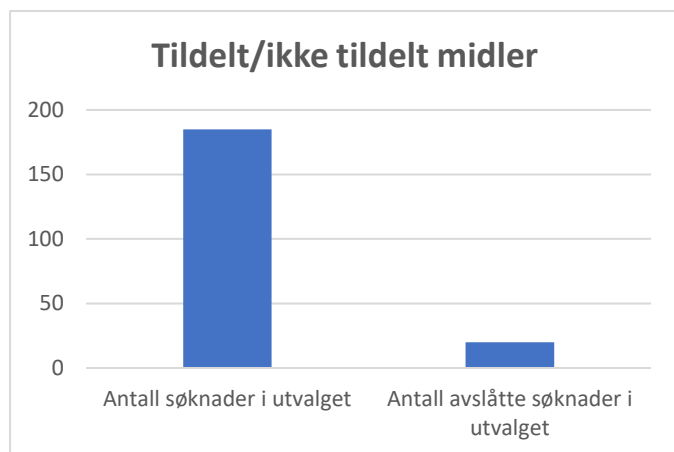
Totalt har bibliotekene i utvalget søkt om 60 150 466 kr, og det er tildelt 26 657 000 kr. Som vil si at det har blitt tildelt 44,32 prosent av beløpet det ble søkt om.

Det totale beløpet som har blitt utdelt ved de tre utlysningene kommer til sammen på 57 105 500 kr. Til

Figur 2 viser hvor mye det er søkt om og tildelt i utvalget, samt totalt tildelingsbeløp for alle bibliotek i landet

sammenligning viser innrapporterte regnskapstall at bibliotek bruker 1 276 308 618 kr på medier og lønnskostnader bare i 2017. Noe som viser at prosjektmidlene i den store sammenhengen ikke er store summer, men allikevel er svært attraktive midler.

Figur 3 viser antall avslåtte søknader i utvalget

I utvalget er det 20 søknader som ikke har blitt tildelt midler.

Nasjonalbibliotekets rapport viser at det totalt blant alle søknadene som har kommet inn på arenamidler er 72 som ikke har fått midler.

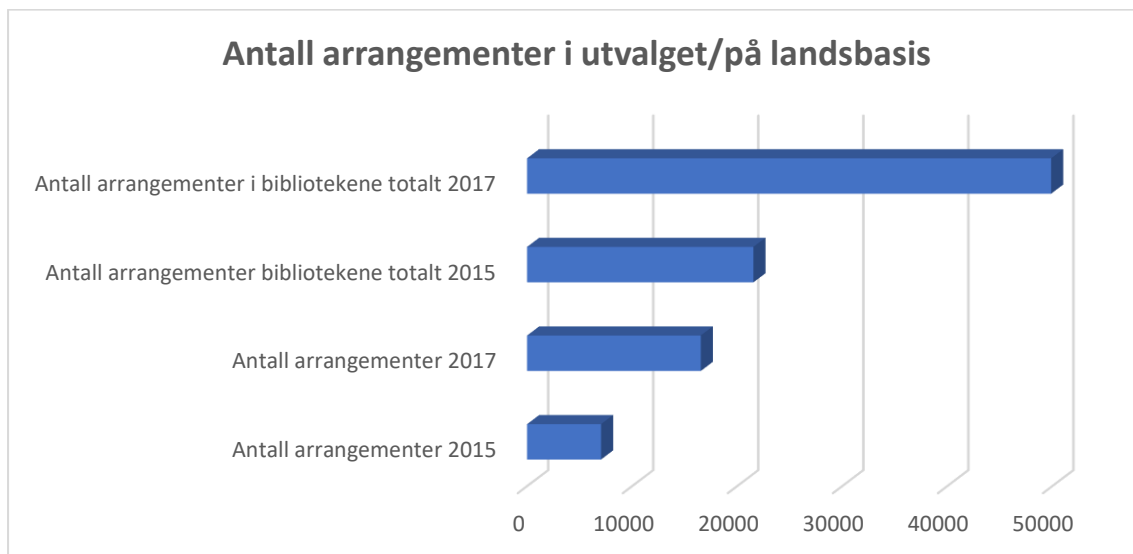
Bortsett fra åtte bibliotek i utvalget, har alle blitt tildelt midler i løpet av strategiperioden. Av disse åtte har de fleste allikevel fått midler gjennom

fylkesbiblioteket. Hitra er et eksempel på dette. Biblioteket fikk avslag på egen søknad, men fylkesbiblioteket i Sør-Trøndelag har søkt om prosjektmidler til et prosjekt som omfatter Ørland, Røros, Frøya og Hitra som de har fått tilskudd til. Det er ikke gitt noen begrunnelse ved avslag, ut over det som står i utlysningsteksten. Det vil for eksempel si at om det er søkt midler til driftstilskudd blir ikke denne søknaden innvilget.

Som nevnt tidligere er det i strategiperioden flere bibliotek som ikke selv har søkt om arenamidler. 92 av landets 428 kommuner er ikke representert i søkerlisten. Men mange av disse har allikevel nytt godt av midlene via prosjekter organisert av fylkesbibliotek, enten direkte til enkelte bibliotek, eller i prosjekt som tilbys alle bibliotek i fylket, som de kan takke ja eller nei til. Kun ett fylke har ikke sendt søknad om arenamidler i strategiperioden, Nord-Trøndelag, men der har til gjengjeld alle folkebibliotek selv sendt søknad. Hva fylkesbibliotekene har søkt om kommer vi nærmere inn på senere i dette kapittelet.

Søknadene viser en fantastisk bredde i bibliotektilbudet i vårt langstrakte land. Bibliotekene samarbeider med lokale klubber og foreninger, fra lokale ildsjeler i fiskelag og husflidslag til de største universitetene i landet. Søknadene viser at bibliotekene driver tradisjonell drift og lyrikkyoga, utlån av verktøy og instrumenter, og et svært stort antall arrangementer.

Når det gjelder utviklingen i besøk og antall arrangement, kan vi se at i utvalget har besøket økt fra 6 115 004 besøkende og 7045 arrangement i 2015 til 7 764 254 besøkende og 16 541 arrangement i 2017. Dette er en økning på henholdsvis 26,97 prosent i besøk, og 134,79 prosent i antall arrangement. På landsbasis har besøket økt fra 22 425 339 til 24 362 603, en økning på 8,64 prosent. På arrangementssiden har antallet økt fra 21 553 til 49 899, en økning på 131,52 prosent.

Figur 4 viser hvor mange arrangementer bibliotek i utvalget gjennomførte i 2015 og 2017 og hvor mange arrangement som har ble gjennomført på landsbasis samme år.

Figur 5 viser besøksutviklingen fra 2015 til 2017, i utvalget og på landsbasis.

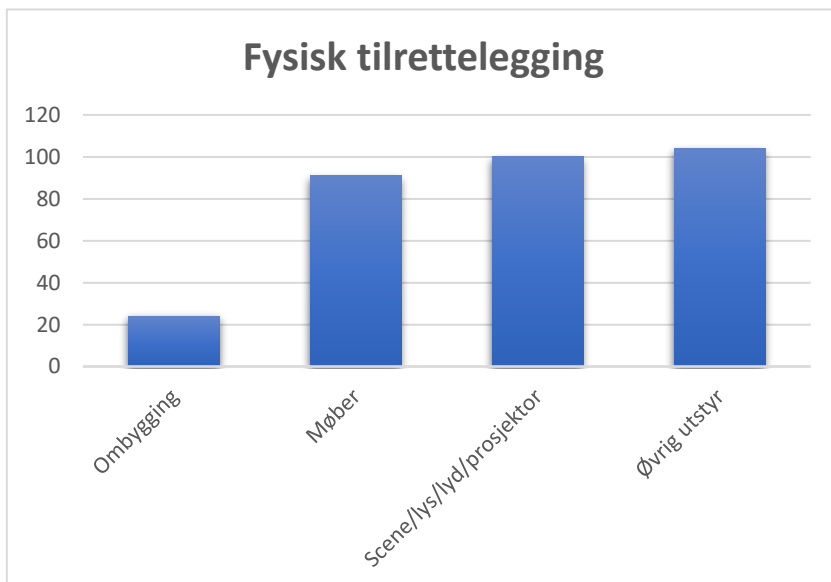
Jeg vil understreke her at tallene ikke er helt sammenlignbare fordi det i 2015 spesielt ikke er alle som har rapportert antall besøk og arrangement, så det er nok grunn til å tro at økningen er litt mindre enn det ser ut til her. Når det er sagt gjelder dette stort sett bibliotek i små kommuner, så differansen er dermed ikke regnet som vesentlig.

4.2 Hva søker store og små bibliotek om?

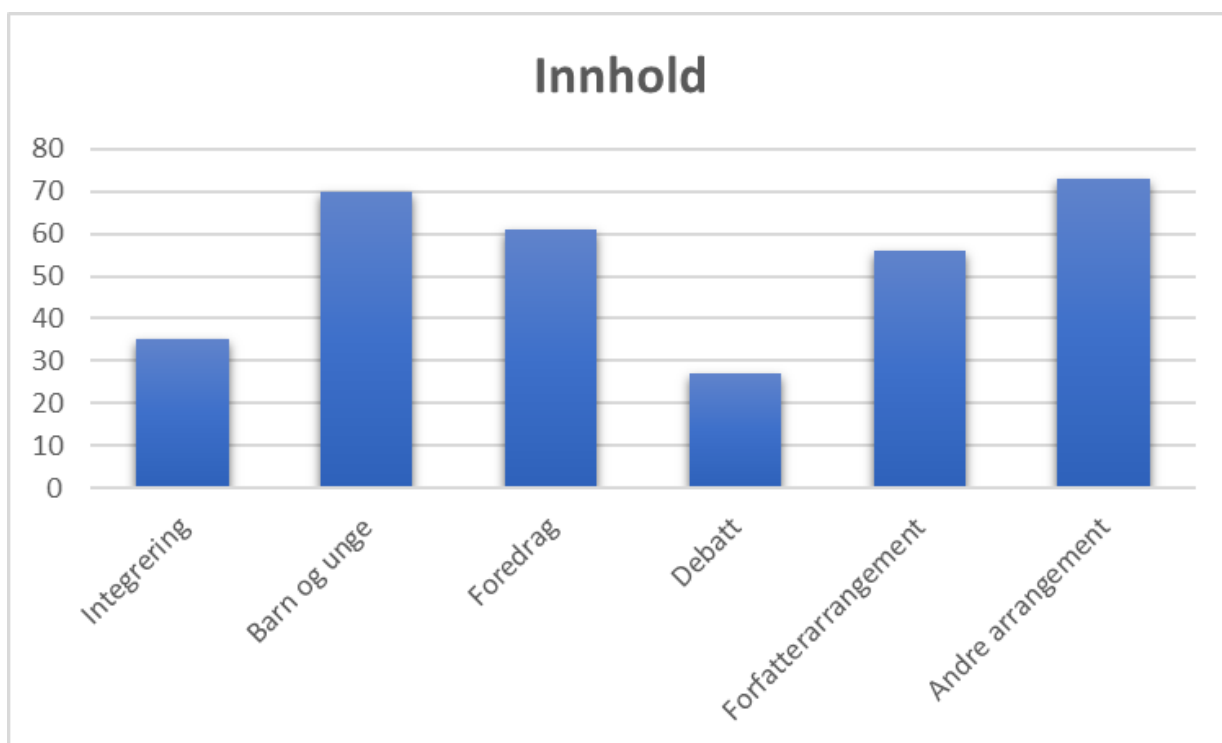
Undersøkelsen har ikke vist at det er veldig stor forskjell på hva store og små bibliotek søker om – de fleste søker ikke om ett isolert tiltak eller arrangement. Den største differansen mellom bibliotekene finner vi i antall søknader som omhandler innhold. Av søknadene fra bibliotek i store kommuner omhandler 70 prosent midler til innhold, mens det samme gjelder 45 prosent av de mindre bibliotekene. I begge gruppene søker majoriteten om midler til fysisk tilrettelegging.

Av de 185 søknadene er det 143 søknader om tilskudd til fysisk tilrettelegging og 121 søknader på tilskudd til innhold. Det er altså svært mange av søknadene som omfatter begge elementene: innhold og fysisk tilrettelegging.

Av de 143 søknadene om tilskudd til fysisk tilrettelegging er det 24 søknader om ombygging, 91 om møbler, 100 om scene/lyd/lys/prosjektor og 104 som søker tilskudd til øvrig utstyr. Det som spesielt går igjen i søknadene om fysisk tilrettelegging er scene, lys, lyd og teknisk utstyr, det samme med klappstoler og enkle møbler, samt hjul til eksisterende inventar, slik at bibliotekrommene blir mer fleksible.

Figur 6 viser fordelingen av søknader om arenamidler til fysisk tilrettelegging.

Figur 7 viser fordelingen av søknader om arenamidler til innhold

Av de 121 søknadene om tilskudd til innhold har 35 spesifisert at det er til arrangement som skal fremme integrering eller arrangement som rettes spesielt mot minoritetsspråklige, 70 søknader omhandler aktiviteter til barn og unge, 61 søknader om foredrag, bare 27 spesifiserer i søknaden at de ønsker midler for å skape debatt, 56 forfatterarrangement og 73 søknader som innbefatter andre arrangement. Det laveste antall søknader har kategorien «debatt». I formålsparagrafen presiseres det at bibliotekene skal være en arena for offentlig samtale og debatt, i tillegg til møteplass. Funnene som er grafisk fremstilt i figur 7, viser at det er langt flere søknader i de andre kategoriene som ligger inn under møteplassbegrepet.

Mange søknader omhandler tilskudd til enkle tiltak for å gjøre bibliotekrommet mer fleksibelt, slik som nye reoler med hjul, eller også bare tilskudd til å kjøpe hjul for å feste på eksisterende møblement. Bibliotekene viser til behov for å bruke samme rom til mange oppgaver, og trenger derfor utstyr som er enkelt å flytte eller gjøre om slik at det er lett å lage rom for arrangement og fysiske scener. Søknaden fra Ålesund bibliotek for arenamidler i 2016 viser akkurat dette:

Med lovendringen i Bibliotekloven, som trådte i kraft 1. januar 2014, fikk folkebibliotekene et klarere samfunnsoppdrag som arena for læring og kulturopplevelser. I lovendringen ble blant annet formålsparagrafen endret slik at det nå er slått fast at folkebibliotekene skal være en arena og møteplass for formidling, offentlig samtale og debatt. For å kunne være dette møtestedet og for å kunne ha arrangement for større grupper, trenger vi å kunne utvide bibliotekrommet vårt. Dette kan enkelt gjøres ved å kjøpe nye hyller i sentrum av biblioteklokalet. Vi har allerede kjøpt hjulene, men det viste seg at de hyllene vi hadde fra før ikke tålte påkjenningen. De brøt sammen! Ved å kjøpe 5 nye hyller, montere hjulene vi allerede har, utvider vi bibliotekrommet vårt med 24 x 3 meter!

Da kan vi tilby byens befolkning enda flere arrangement og flere spennende møter i både litteratur, kunst og musikk.

Biblioteket søker om 80 000 kr i tilskudd til kjøp av møbler, og fikk tildelt 50 000 kr.

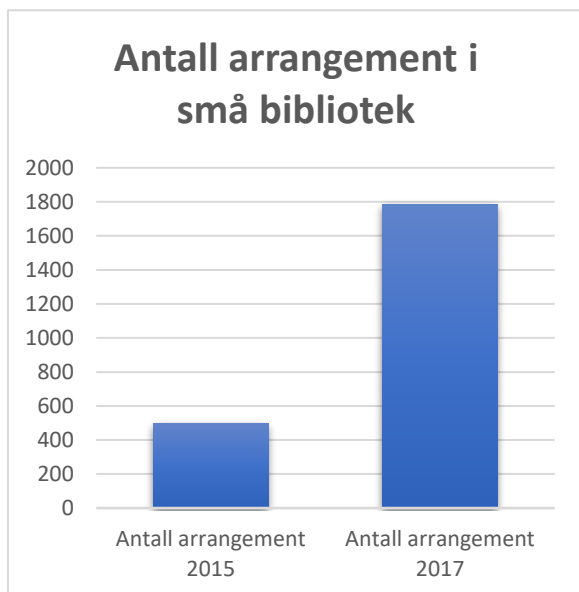
Som mange andre søknader henvises det direkte til den nye formålsparagrafen som begrunnelse for søknaden. Videre viser søknaden at biblioteket har utredet hva de har trenger for å kunne fungere som arena i større grad enn tidligere, og at behovet ligger i en enkel endring i bibliotekrommet for å kunne utnytte dette bedre.

Om vi ser på grupperingene «store bibliotek» og «små bibliotek» er dette altså bibliotek i kommuner over og under 5000 innbyggere. I utvalget er det totalt 68 søknader fra små bibliotek, fordelt på 41 kommuner. Til sammenligning er det 77 søknader fra 36 bibliotek i store kommuner.

4.2.1 Hva søker små bibliotek om arenamidler til?

De små bibliotekene i utvalget representerer totalt 99 294 innbyggere, og har gjennomsnittlig 1,19 årsverk. Sammenlagt har de søkt om 6 789 610 kr, og fått tildelt 2 261 000 kr. Dette gir en gjennomsnittlig søknadssum på 99 847 kr, og et gjennomsnittlig tildelingsbeløp på 33 250

kr. Bibliotekene har rapportert et totalt besøk på 352 033 i 2015, og 389 398 i 2017. Dette gir en økning på 10,62 prosent i rapportert besøk.

Figur 8 viser antall arrangement i små bibliotek

På arrangementssiden har bibliotekene rapportert om 496 arrangement i 2015 og 1 786 arrangement i 2017, som er en økning på hele 260 prosent.

Alle de 41 små kommunene har søkt om tilskudd til fysisk tilrettelegging, fordelt på 64 søknader.

Det er 26 bibliotek som har søkt om tilskudd til innhold på biblioteket, i totalt 31 søknader.

Tabell 1 viser fordelingen på de ulike kategoriene i søknadene de små bibliotekene

har sendt inn. Som vi kan se i tabellen inneholder holder søknadene ofte flere kategorier.

Bibliotekene har søkt om arenamidler for flere typer fysisk tilrettelegging og utstyr, og også til flere typer innhold.

94 prosent av søknadene fra små bibliotek omhandler fysisk tilrettelegging. Rett over 45 prosent av søknadene omhandler innholdsproduksjon.

Kun seks bibliotek har søkt om arenamidler til ombygging, samme antall til midler til integrering og arrangementer for minoritetsspråklige. Færrest søknader er det til debattarrangement, hvor kun fire har søkt.

Små bibliotek	
Fysisk tilrettelegging	64
Ombygging	6
Møbler	49
Scene/lyd/lys/prosjektor	43
Øvrig utstyr	44
Innhold	31
Integrering	6
Aktiviteter til barn og unge	19
Foredrag	15
Debatt	4
Forfatterarrangement	17
Annet	11

Tabell 1

Søknaden fra Solund bibliotek for arenamidler i 2018 er et godt eksempel på hvordan et bibliotek søker midler til flere aktiviteter og tiltak:

Tilskudd til tilrettelegging av bibliotekrommet

Hyller på hjul som er lette å flytte (søkte om 2 stk. for 2017, men det viser seg at vi treng fleire for å få maksimum nytte av det lille arealet vårt) Utstillingskjerm

Lydanlegg (lokalet er kronglete og dei som står litt «utafor» kan ha vansker med å høyre) Sitteputer (søkt om for 2017, men det viser seg at vi må ha fleire) Klappstoler (søkt om for 2017, men det viser seg at vi må ha fleire)

Tilskudd til aktiviteter i bibliotek

Solund folkebibliotek søker om tilskot til å arrangere minimum 4 arrangement i året, 2 for barn og 2 for vaksne. Vi samarbeida med 4 nabokommunar (Hafs-kommunane Askvoll, Fjaler, Gulen, Hyllestad og Solund) om bl.a. arrangement. I tillegg samarbeida vi med Solund barne- og ungdomsskule, kulturskulen og barnehagen. Når det gjeld arrangement for vaksne vil det primært bli forfatterbesøk og/eller andre foredragshaldere om aktuelle teamer. For barn vil vi arrangere Sommarles-kampanje arrangement, 1 gang når kampanjen starta og 1 gong når den blir avslutta.

Biblioteket søker om 107 000 kr i arenamidler, og fikk tildelt 40 000 kr. Som søknaden viser ønsker de tilskudd til møbler, scene/lys/lyd/prosjektor, øvrig utstyr, og til innhold: aktiviteter til barn og unge, forfatterarrangement og foredrag. Søknader som denne fra Solund, forklarer hvordan mange søknader må registreres på mange kategorier.

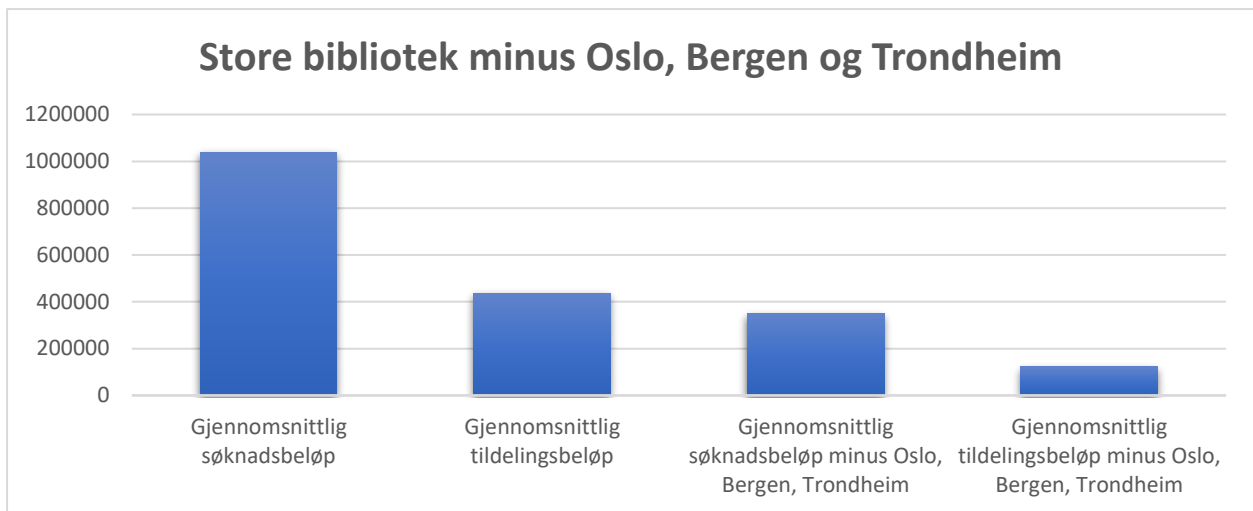
4.2.2 Hva søker store bibliotek om arenamidler til?

Bibliotekene som ligger i kommuner med over 5000 innbyggere i utvalget, representerer totalt 1 695 195 innbyggere i 36 kommuner, og har gjennomsnittlig 15 årsverk. Antall årsverdras betydelig opp av de største byene, Oslo, Bergen og Trondheim. Om disse trekkes ut av utvalget utgjør innbyggertallet 559 416 og gjennomsnittlig 5,9 årsverk i de 33 gjenværende kommunene. Oslo, Bergen og Trondheims søknader er inkludert i dette kapittelet, selv om disse drar opp gjennomsnittene, men de blir også omtalt i et eget kapittel senere i oppgaven.

Figur 9 viser søknadssum for store bibliotek i utvalget

Sammenlagt har de store bibliotekene i utvalget søkt om 37 423 230 kr, og fått tildelt 15 715 000 kr. Dette gir en gjennomsnittlig søknadssum på 1 039 534 kr, og et gjennomsnittlig tidelingsbeløp på 436 528 kr. Trekker vi fra de tre største bibliotekene også her, blir summene vesentlig annerledes. Da blir det totale søknadsbeløpet 11 542 630, og tidelingsbeløpet 4 065 000, som gir gjennomsnittlig søknadsbeløp på 349 777 kr, og gjennomsnittlig tidelingsbeløp på 123 182 kr.

Figur 10 viser søknadssum for store bibliotek i utvalget, minus de tre største bibliotekene

Bibliotekene har rapportert et totalt besøk på 5 762 971 i 2015 og 7 374 856 i 2017. Dette gir en økning på 27,97 prosent i rapportert besøk.

Figur 11 viser antall arrangement i store bibliotek

De store bibliotekene i utvalget har innrapportert 6 549 arrangement i 2015 og 14 755 arrangement i 2017, som er en økning på 125,3 prosent.

Som i gruppen med små bibliotek, har også alle bibliotek fra de 36 store kommunene søkt om tilskudd til fysisk tilrettelegging, fordelt på 65 søknader.

32 av bibliotekene i gruppen har søkt om arenamidler til innholdsproduksjon, og totalt 54 søknader fra gruppen.

Tabell 2 viser hvordan søknadene fordeler seg på de ulike kategoriene. I overkant av 83 prosent av søknadene omhandler fysisk tilrettelegging, og 70 prosent omhandler innholdsproduksjon. Dette viser igjen at bibliotekene ikke søker etter ett enkelt tiltak, men har flere prosjekt de ønsker midler til.

Store bibliotek	
Fysisk tilrettelegging	64
Ombygging	18
Møbler	36
Scene/lyd/lys/prosjektor	47
Øvrig utstyr	58
Innhold	54
Integrering	21
Aktiviteter til barn og unge	33
Foredrag	36
Debatt	18
Forfatterarrangement	29
Annet	36

Tabell 2

Bibliotekene i kommuner med over 5000 innbyggere søker altså, slik som de mindre bibliotekene, etter både midler til fysisk tilrettelegging av bibliotekrommet, men også om midler til innhold. En vesentlig større andel av de store bibliotekene søker om begge deler i samme søknad. Som eksempel på hva en av de større kommunene søker om, viser jeg her til Hortens søknad om midler for 2017. Horten har i overkant av 27 000 innbyggere og et bibliotek med 11,4 årsverk. De har søkt om arenamidler for 2016 og 2017, og fått tildelinger begge gangene. Søknaden for 2017 er for omfattende til å gjengis i sin helhet, men biblioteket søker om tilskudd både til fysisk tilrettelegging og innholdsproduksjon. I den første delen av søknaden skriver biblioteket:

Tilskudd til tilrettelegging av bibliotekrommet

Horten bibliotek har tidligere fått midler fra NB til prosjektet Rom for flere og midler til arenavvikling. Vi har fått til mye og er godt i gang med å være en arena for unge voksne og voksne. Vi ønsker nå å gå videre med å utvikle barneavdelingen som ligger i en egen etasje. Vi ønsker: - å hente inn arkitekt og designer Mette Milling som tegnet

og redesignet vår voksenavdeling i 1.etg i prosjektet Rom for flere. Hun har fokus på funksjoner og vi ønsker nå å utvikle barneavdelingen til en mer tidsriktig og moderne arena med mulighet for flere typer arrangement samt møteplasser. Vi tenker i retning workshops, opplevelser, scene og utstillingsmuligheter.

Videre søker de om tilskudd til aktiviteter i bibliotek, som kan oppsummeres som litteraturarrangement for barn og voksne, med tittel «Lydbøker – live på en scene». De skal ha en serie med totalt åtte arrangementer, to for voksne og to for barn på høst og på vår. I tillegg søker de midler til å arrangere fire workshops med Makerspace. Total søknadssum er på 255 000 kr. De fikk tildelt 120 000 kr.

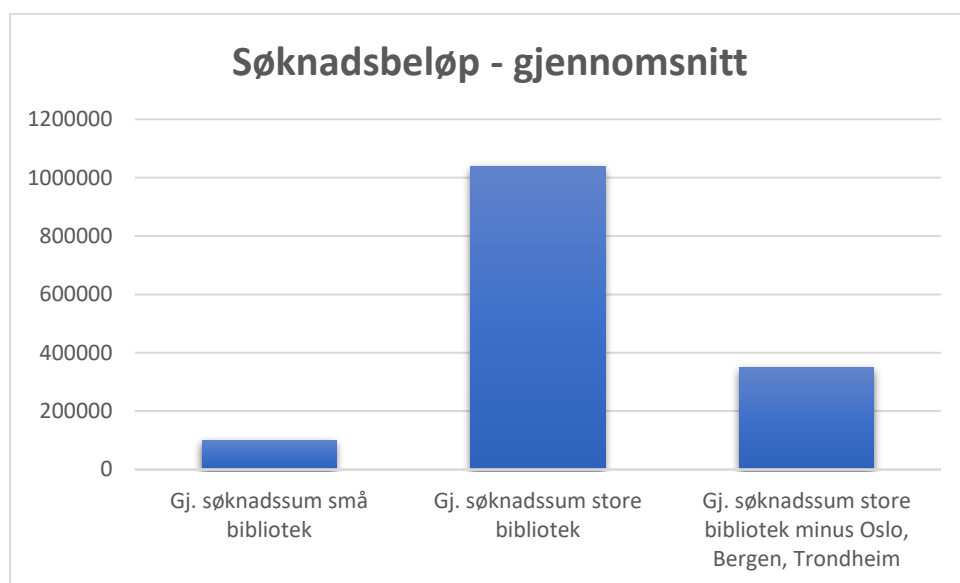
Hvis vi sammenstiller tabellene for store og små bibliotek, kan vi se noen forskjeller på det bibliotekene søker om. I tabell 3 er tallene for store og små bibliotek sammenstilt, samt presenteres prosenten søknadene utgjør av det totale antallet søknader fra små og store bibliotek. Små bibliotek i utvalget hadde en total søknadsmengde på 68, mens store bibliotek hadde 77 søknader.

	Små bibliotek	%	Store bibliotek	%
Fysisk tilrettelegging	64	94,12	64	83,12
Ombygging	6	8,82	18	23,38
Møbler	49	72,06	36	46,75
Scene/lyd/lys/prosjektor	43	63,24	47	61,04
Øvrig utstyr	44	64,71	58	75,32
Innhold	31	45,59	54	70,13
Integrering	6	8,82	21	27,27
Aktiviteter barn og unge	19	27,94	33	42,86
Foredrag	15	22,06	36	46,75
Debatt	4	5,88	18	23,38
Forfatterarrangement	17	25	29	37,66
Annet	11	16,18	36	46,75

Tabell 3

Det er en vesentlig større andel store bibliotek som søker midler til ombygging av biblioteklokalet. På innholdssiden viser tabellen at det også er forskjell på antall søknader som gjelder innholdsproduksjon. Av de store bibliotekene søker over 23 prosent midler til debattarrangement, mens bare i underkant av 6 prosent av de små bibliotekene gjør det samme. Også under kategorien «integrasjon/tilbud til minoritetsspråklige» er det en vesentlig forskjell, da 27 prosent av de store bibliotekene søker om midler til dette, mens bare i underkant av 9 prosent av de små bibliotekene har oppgitt dette i sine søknader. Små bibliotek søker på sin side om mer midler til møbler i biblioteklokalet, 72 prosent søker om dette, mot rett under 47 prosent av de store bibliotekene.

Den aller største differansen finner vi i volumet på søknadene. De store bibliotekene søker om mer, og langt større beløp, og har også fått tildelt langt større beløp enn bibliotekene i de mindre kommunene. Dette samsvarer med Nasjonalbibliotekets retningslinjer som tilsier at det i tildelingen skal legges vekt på innbyggertall. Det vil si at større kommuner får mer penger.

Figur 12 viser gjennomsnittlig søknadsbeløp for små bibliotek, store bibliotek, og store bibliotek minus Oslo, Bergen og Trondheim

4.2.3 Hva søker de aller største bibliotekene om?

Oslo, Bergen og Trondheim, de tre største byene i Norge, er de største kommunene også i utvalget. Som tidligere nevnt er disse tre bibliotekene vesentlig større enn de andre i utvalget. Oslo er i en særstilling da Deichman er egen etat og ikke underlagt noe fylkesbibliotek. Bibliotekene har mange avdelinger, og dermed mange prosjekter som skal gjennomføres.

Totalt representerer disse tre bibliotekene kommuner med 1 135 779 innbyggere. Alle bibliotekene har søkt midler ved hver utlysning.

Oslo har 20 avdelinger, Bergen har ni avdelinger og Trondheim har sju avdelinger. Når det gjelder årsverk har de henholdsvis 207,8, 87 og 49,6. Det er med andre ord også stor forskjell på størrelsen på disse bibliotekene, selv om de representerer de tre største byene i landet.

Oslo, Bergen og Trondheim	
Fysisk tilrettelegging	9
Ombygging	3
Møbler	5
Scene/lyd/lys/prosjektor	8
Øvrig utstyr	8
Innhold	9
Integrering	5
Aktiviteter barn og unge	7
Foredrag	8
Debatt	7
Forfatterarrangement	8
Annet	8

I alle utlysingsrundene har de søkt om arenamidler til både fysisk tilrettelegging og til innholdsproduksjon. Tabell 4 viser hvordan søknadene fordeler seg på de ulike kategoriene. Bare Bergen har søkt om midler til ombygging. Ellers kan man se at de fleste søknadene omfatter omtrent alle kategoriene. Bibliotekene har søkt om totalt 25 880 600 kr, og fått tildelt 11 650 000 kr.

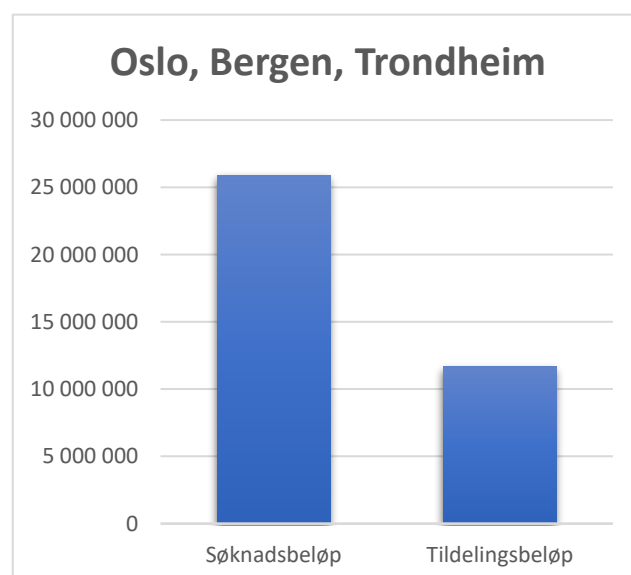
Tabell 4

Bibliotekene kan vise til store besøks- og arrangementstall. I 2015 var det totale besøket på de tre bibliotekene 3 292 334, og i 2017 hadde dette økt til 5 050 352, en økning på hele 53,40 prosent.

Når det kommer til arrangement har bibliotekene rapportert inn at de gjennomførte 4648 arrangement i 2015, mot 9947 i 2017. Som gir en økning på 114,01 prosent.

Bibliotekene viser i sine søknader at de har mange og omfattende prosjekter på gang.

Budsjettet i Oslos søknad for arenamidler i 2016

Figur 13 viser totalt søknadsbeløp og tidelingsbeløp for Oslo, Bergen og Trondheim

er et eksempel på dette. Søknaden er omfattende og prosjektene er inngående forklart, men budsjettet gir et godt overblikk over Deichmans behov og ønsker for prosjektmidler.

Søknadsbeløp fra Nasjonalbiblioteket 6 400 000

Utgifter

Beskrivelse	Beløp
Arrangementsportefølje i hele Deichman, unntatt Tøyen, Stovner og Furuset (17 bibliotek i hele Oslo). Økt volum og etablere nytt innhold. Foredragsholdere, kursholdere, konseptutvikling.	1 000 000
Program og utstyr til tre nye filialer. Tøyen, Furuset og Stovner: Interessante programserier som vekker bred interesse og samtidig setter spor i den enkelte. Utstyr som legger til rette for at lokale aktører selv kan tilby arrangementer i våre rom.	3 250 000
Ressursgruppe. Kompetansetiltak og oppfølging for å kvalitetssikre innhold og utstyr.	900 000
Utstyr. En grunnpakke som alle våre bibliotek trenger, unntatt Tøyen, Stovner og Furuset.	1 200 000
Utstyr En fleksibel pakke med spesialutstyr til bruk i hele Deichmanske bibliotek, og fast spesialutstyr noen steder som kan håndtere større og krevende arrangementer.	800 000
Totale utgifter	7 150 000

Inntekter

Beskrivelse	Beløp
Tilskudd fra Nasjonalbiblioteket	6 400 000
Egenandel personalutgifter til ressursgruppen. Lokaler og personal i forbindelser med forberedelser og gjennomføring av arrangementer.	750 000
Totale inntekter	7 150 000

Figur 14 bide av Deichmans budsjett vedlagt søknad for arenamidler i 2016

Deichman søker om midler til innholdsproduksjon til 17 av sine 20 avdelinger, dette er grundig gjort rede for i søknaden. Arrangementene skal nå en rekke målgrupper og bestå av typer arrangement som faller inn under alle kategoriene i klassifiseringsskjemaet. Deichman skriver:

Vi øker frekvensen og utvider med nye aktiviteter i hele Deichman

Deichmanske bibliotek dekker 2,3 millioner behov hvert år og er derfor den klart best besøkte kulturinstitusjonen i Oslo. Flere av våre arrangementer skal forsterkes og tilbys et stadig større publikum. Vi ser tendenser til fallende bruk som tyder på at biblioteket ikke er relevant for alle. Særlig de unge kan være vanskelig å nå, og den trenden skal vi snu. (s. 2).

I søknaden beskrives det behov for teknisk utstyr, sceneelementer, 3D-printer, klappstoler og mye mer. Dette fremkommer også i budsjettet. Totalt søknadsbeløp var på 6 400 000 kr, og de fikk tildelt 2 000 000 kr.

Bergen står for den største søknadssummen med sin søknad for arenamidler i 2016. De søkte om 6 939 400 kr, og fikk tildelt 1 200 000. Søknaden omfattet midler til mindre ombygging, teknisk utstyr og en rekke ulike arrangement.

Av de tre største byene er Trondheim minst, og har også søkt om minst arenamidler. Oslo har i løpet av de tre utlysingsrundene søkt om 11 620 000 kr, Bergen har søkt om 10 648 800, mens Trondheim har søkt om 3 603 800 kr.

4.2.4 Hva søker fylkesbibliotekene om?

I utvalget er alle søknader fra fylkesbibliotek tatt med. Oslo regnes ikke med her, da tallene fra Deichman er tatt med sammen med folkebibliotekene. Det er totalt 38 søknader fra fylkesbibliotekene, fordelt på 17 fylker. Det er bare Nord-Trøndelag fylkesbibliotek som ikke har sendt inn søknad om arenamidler i strategiperioden. Til gjengjeld har alle folkebibliotekene i Nord-Trøndelag sendt inn søknad selv. Det er ingen andre fylker enn Nord-Trøndelag hvor søknadsgraden er 100 prosent.

De fleste søknadene fra fylkesbibliotek er rettet mot ett eller flere spesifikke prosjekt som fylkesbiblioteket skal gjennomføre som gir aktivitet hos alle eller mange av folkebibliotekene i fylket. Men noen fylkesbibliotek, som Nordland, har sendt inn søknad fra fylkesbiblioteket på vegne av folkebibliotekene, hvor det er spesifikke prosjekt i enkelte bibliotek som midlene skal gå til. I søknaden fra Nordland for midler i 2016 søkes det på vegne av 15 bibliotek, ikke alle i fylket. Året etter søkte fylkesbiblioteket på vegne av 9 bibliotek. Det vil si at de kommunene som ikke aktivt har søkt selv, heller ikke fikk nyte godt av arenamidler det aktuelle året. Fylkesbiblioteket i Vestfold gjort har gjort noe tilsvarende. Fylkesbibliotekene søker også midler til mobile bibliotekenheter som er underlagt dem. Som bokbuss i Sør-Trøndelag, og bokbåten Epos i Hordaland. Dette kommer jeg tilbake til senere i kapittelet.

Totalt har fylkesbibliotekene søkt om 15 807 626 kr og fått tildelt 8 541 000 kr.

Figur 15 viser hvor mye fylkesbibliotek har søkt om, og fått tildelt

Fylkesbibliotek	
Fysisk tilrettelegging	14
Ombygging	0
Møbler	6
Scene/lyd/lys/prosjektor	10
Øvrig utstyr	11
Innhold	37
Integrering	8
Aktiviteter til barn og unge	17
Foredrag	10
Debatt	5
Forfatterarrangement	10
Annet	27

Tabell 5

Tabell 5 viser hvordan fylkesbibliotekenes søknader fordeler seg på de ulike kategoriene. Fylkesbibliotekene har i 14 av 38 søknader søkt om fysisk tilrettelegging, som er en prosentandel på 36,84. Dette har en naturlig forklaring i at ikke alle fylkesbibliotekene har egne lokaler de driver utlånsvirksomhet i. Flere fylkesbibliotek er samlokalisert med folkebibliotek.

Fylkesbibliotekenes oppgaver skiller seg også fra folkebibliotekenes. I Lov om folkebibliotek kapittel III beskrives fylkesbibliotekenes ansvarsområder:

§ 6. Generelt

Fylkeskommunen skal ivareta regionale bibliotekoppgaver og regional bibliotekutvikling, herunder gi råd til lokale myndigheter, yte bibliotekfaglig veiledning og assistanse, og arrangere møter og kurs om bibliotekspørsmål.

Fylkeskommunen kan opprette avtaler om felles bibliotekdrift og lånesamarbeid med en eller flere kommuner.

§ 7. Kompetanse

Fylkeskommunen skal ha bibliotekfaglig kompetanse på ledernivå til å gjennomføre fylkeskommunale bibliotekoppgaver. Departementet gir nærmere forskrifter om kvalifikasjonskrav. (Folkebibliotekloven, 1985).

Fylkesbibliotekenes oppgave er dermed å være en støttespiller og rådgiver for folkebibliotekene. I bibliotekstrategien omtales også dette: «For de mindre bibliotekene kan det være nyttig at fylkesbibliotekene deltar både som kompetansesenter og som tilrettelegger av aktivitetstilbud bibliotekene kan benytte seg av» (2015, s.19).

Og det er dette fylkesbibliotekene gjør i sine søknader. Som tidligere nevnt har Nordland fylkesbibliotek i sine to søknader i strategiperioden søkt på vegne av utvalgte bibliotek i sitt fylke. For 2016 søkte fylkesbiblioteket om 369 676 kr på vegne av Alstahaug, Bindal, Bodø, Brønnøy, Dønna, Fauske, Hamarøy, Hadsel, Lødingen, Meløy, Narvik, Rana, Saltdal, Sortland og Vefsn. Nordland hadde totalt 44 kommuner i 2015, og søker da om midler til 15 av disse. Flere av bibliotekene som er representert her, har ikke selv sendt inn søknad i strategiperioden, som Lødingen og Sortland. I søknaden forklares rollefordelingen mellom

fylkesbibliotek og folkebibliotek: Fylkesbiblioteket koordinerer arrangement, mens folkebiblioteket sørger for lokal tilpasning. Søknaden gjelder både tilskudd til arrangement.

Formål med denne oppgavefordelingen er todelt: Økt antall arrangementer totalt i fylket ved at flest mulig bibliotek deltar, samt at dette er en god måte å bygge opp et nytt kompetanseområde i bibliotekene: Arrangementer som rommer idéutveksling, offentlig samtale og debatt. (s.2).

Videre beskrives det at bibliotekene kan velge mellom to tema for debattmøte, og at det planlegges minst ett arrangement på hvert av bibliotekene i søknaden. Fylkesbiblioteket forankrer sin søknad i regional bibliotekstrategi for Nordland: *Regional plan for bibliotek i Nordland 2015-2025 : Inkluderende møteplasser for kunnskap, kulturopplevelser og debatt.* Det er det en målsetning med kompetanseheving innenfor området med arrangements- og debattarena, samt at bibliotekene skal øke satsningen på ungdom som målgruppe.

Prosjektet ble tildelt 360 000 kr.

Sør-Trøndelag fylkesbibliotek har søkt midler ved alle utlysningene. I 2016 søkte de om 1 240 000 kr, og fikk tildelt 400 000 kr. Biblioteket søker tilskudd til både fysisk tilrettelegging og innholdsproduksjon. Sør-Trøndelag fylkesbibliotek drifter kultur- og bokbuss som har faste stopp i 12 av fylkets kommuner. Fra 1. januar 2019 ble trøndelagsfylkene slått sammen til Trøndelag fylke. På søknadstidspunktet var det 25 kommuner i Sør-Trøndelag fylke.

I søknaden navngis ikke bibliotekene som skal delta i prosjektet det søkes midler om, men vedlagt søknaden ligger en liste over bibliotek som har bekreftet at de ønsker å delta. 10 bibliotek i fylket har deltatt på et prosjekt i regi av fylkesbiblioteket i 2014-2015, og fylket har derfor tilbudt prosjekt til de øvrige 15 bibliotekene i kommunen, og det er disse det søkes midler for.

Fylkesbiblioteket fastslår:

FYLKESBIBLIOTEKETS ROLLE :

** å koordinere og lede prosjektet*

** å utvikle 5 arrangementspakker (se konkretisering under)*

** å samarbeide med arkitekt/andre for tilpasning og tilrettelegging av biblioteklokalene*

** å koordinere innkjøp av teknisk utstyr mm*

DE DELTAKENDE BIBLIOTEKS ROLLE :

** å etablere en arrangementsgruppe lokalt*

** å samarbeide med arkitekt/andre/fylkesbibliotek for tilpasning av lokalene*

** å markedsføre arrangementet lokalt, bidra i planlegging av arrangementene, være vertskap.*

** å arrangere minst 3 arrangement, gjerne gitt et lokalt tilsnitt. (s. 2).*

I likhet med Nordland, og flere av de andre fylkene, har Sør-Trøndelag vedtatt en regional strategi og handlingsprogram for bibliotekene i Sør-Trøndelag 2015-2019 – « Biblioteket – kunnskap, kultur og knutepunkt ». Ett av fokusområdene i programmet er å utvikle folkebibliotekene i Sør-Trøndelag som aktive og attraktive møtesteder (s. 1).

Budsjett

Søknadsbeløp fra Nasjonalbiblioteket 1 124 000

Utgifter

Beskrivelse	Beløp
Foredragsholdere (honorar, diett, reise) / 52 arrangement (13 bibliotek x 4 arrangement) a kr 10.000	520 000
Arkitektbistand / Honorar kr. 1062,50 (inkl. mva) x 15 timer x 10 bibliotek	160 000
Teknisk utstyrspakke / 13 kommuner a kr. 25.000	325 000
Klappstoler / Sett med 50 stoler a kr. 11.000 x 13	143 000
Bokbussen - telt / fortelt	20 000
Markedsføring	50 000
Prosjektsamling - oppstart / 25 deltakere	20 000
Totale utgifter	1 238 000

Inntekter

Beskrivelse	Beløp
Tilskudd fra Nasjonalbiblioteket	1 124 000
Egenfinansiering (20%) / Koordinering og gjennomføring av arrangementspakker (Fylkesbiblioteket)	114 000
Totale inntekter	1 238 000

Figur 16 viser Sør-Trøndelag fylkesbiblioteks budsjett for arenamidlene for 2016

Som budsjettet viser søker fylkesbiblioteket midler til foredrag i 13 bibliotek. Videre er det ønskelig med bistand fra arkitekt som skal kunne gi råd om utvikling av bibliotekrommene, slik at disse blir bedre tilpasset til arrangement. De søker også om klappstoler til alle bibliotekene. I tillegg søkes det midler til telt til bokbussen slik at denne også får mer rom til å gjennomføre arrangementer.

Mange steder er det utviklet egne bibliotekplaner eller bibliotekene er med i kommunens kulturplan. I disse planene er bibliotekenes målsetninger lokalt beskrevet. Dette er som regel dokumenter utarbeidet av bibliotek og/eller kulturavdeling, og som videre er godkjent politisk av kommunestyret eller fylkesting. På denne måten er de forankret politisk for administrativ gjennomføring.

I flere søknader nevnes de regionale og kommunale bibliotekstrategiene, slik som de er brukt i søknadene fra Nordland og Sør-Trøndelag fylkesbibliotek. Dette er mest fremtredende i søknadene fra fylkesbibliotekene, men også noen søknader fra folkebibliotek henviser til slike lokale dokumenter. Søknaden fra Bergen for arenamidler i 2016, viser til den kommunale bibliotekplanen:

Søknaden tar utgangspunkt i Bergen kommunes gjeldende plan 2012-2021 for Arkiv, bibliotek og museer og vedtatt budsjettmål for 2015: “Bergen Offentlige Bibliotek skal bli et enda mer populært tilbud, og interessen for lesing og litteratur skal vokse”. Den overordnede målsetting er at biblioteket skal være en inspirerende og demokratisk kunnskaps- og kulturarena, og at alle i Bergen skal kjenne biblioteket (s. 1).

Både de regionale og de kommunale strategiene som er presentert i søknadene har en ordlyd og et innhold som stemmer godt over ens med den nasjonale bibliotekstrategien. Spesielt møteplass, arena og debattarena er begreper som går igjen.

4.3 Veiledning for søknader – utlysning av midler

Utlysningene av midler har vært forskjellig. Føringerne for hva prosjektmidlene skal gå til hvert år, ligger i statsbudsjettet. Disse utlysningstekstene bestemmer i stor grad hva søknadene fra bibliotekene skal inneholde, da søknader som ikke imøtekommer kravene blir avslått. Det har vært en målsetning at lista skal være lav for tildeling av midler, slik at mange bibliotek skal søke, og volumet av arrangement øker.

Rent praktisk sender bibliotekene søknad gjennom elektronisk søknadsskjema på Nasjonalbibliotekets nettsider, og søknadene skal minimum inneholde:

- Tittel på søknaden
- Evt. innsatsområde(r) – se over
- Opplysninger om søker
- Mål for prosjektet
- Prosjektbeskrivelse
- Prosjektets varighet
- Framdriftsplan

- Samarbeidspartnere
- Budsjetten og søknadsbeløp

For at søknaden skal få tildelt midler må den møte visse kriterier. For 2018 gjaldt disse generelle kravene:

Generelle krav til prosjektinnhold

Prosjektene skal bidra til utviklingen i folke-, fag- og forskningsbibliotek og styrke samarbeidet mellom bibliotek. De skal derfor inneholde elementer av nyhetsverdi, framtidsperspektiv, praktisk anvendelighet og bredde

- *Nyhetsverdi: Vekt på metoder eller oppgaver som ikke allerede er prøvd ut i andre bibliotek*
- *Framtidsperspektiv: Realistiske muligheter for å utnytte resultater etter prosjektperioden*
- *Praktisk anvendelighet og bredde: Resultatene bør kunne brukes i andre bibliotek*

Prosjekter som ivaretar følgende elementer vil også bli prioritert:

- *gjennomføring i samarbeid med andre bibliotek eller institusjoner*
- *relevant innslag av brukermedvirkning*
- *gode planer for kunnskapsoverføring og formidling av erfaringer som kan komme andre til gode*
- *god bevissthet om målgruppe for prosjektet (Nasjonalbiblioteket, udatert b)*

Det er spesifisert i veiledningen at utviklingsmidlene skal bidra til nyskaping i bibliotekene, utvikle bibliotekfeltet og fremme nye bibliotektilbud.

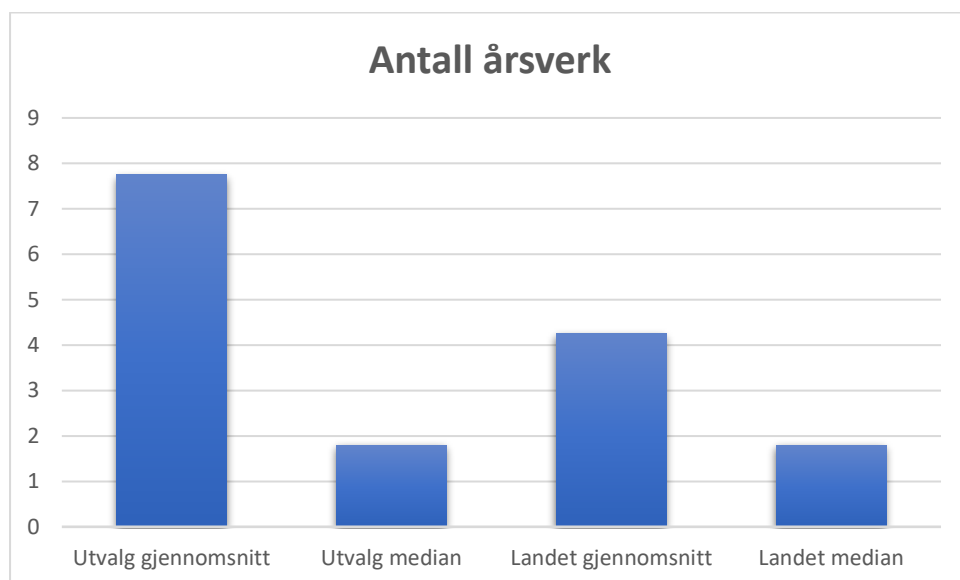
Det gis ikke tilskudd til drift. Det gis ikke tilskudd til utvikling eller markedsføring av tjenester med sikte på salg. Det kan ikke søkes om tilskudd til ordinært ikt-utstyr, inventar eller medier. (Nasjonalbiblioteket, udatert b).

Dette viser godt hva bibliotekene kan og bør søke om, for å få tildelt midler.

4.4 Er utvalget representativt?

Det er vanskelig å fastslå om bibliotekene i utvalget er representative for alle bibliotekene eller ikke. Men noen parametere kan si om bibliotekene i utvalget er langt unna gjennomsnittet for alle bibliotekene.

På landsbasis er gjennomsnittlig antall årsverk i folkebibliotekene 4,25. I utvalget er gjennomsnittlig antall årsverk 7,75. Det høye gjennomsnittstallet i utvalget skyldes at de tre største kommunene i landet er med. Derfor kan det være mer riktig å se på mediantallet. Dette er 1,8 både i utvalget og i landet totalt.

Figur 17 viser antall årsverk på landsbasis og i utvalget

Ifølge utregninger basert på folketall og kommuner i 2017 har mediankommunen i landet har en befolkning på 4659 personer, i utvalget er medianen 4291,5. Mediantallet i utvalget er dermed lavere enn landsgjennomsnittet. Men ved inndelingen av bibliotekene i små og store kommuner benyttes i denne undersøkelsen et skille på 5000. Dette ga en fordeling på 41/36, der små kommuner er representert med 41 bibliotek. Denne inndelingen er altså ikke helt etter medianen.

Totalt i landet er det ifølge bibliotekstatistikken for 2017 323 fagutdannede biblioteksjefer

Figur 18 viser andel fagutdannede biblioteksjefer i utvalget

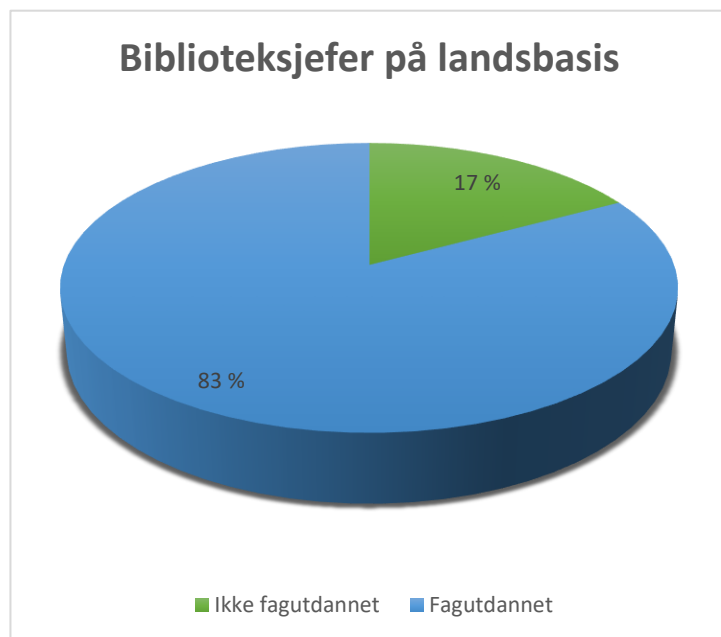
fordelt på 426 kommuner, eller 82,86 prosent. I utvalget er det 59 biblioteker med fagutdannede biblioteksjefer som har sendt søknad på midler, 76,62 prosent.

Det ser altså ikke ut til at det er grunn til å tro at bibliotek uten fagutdannet biblioteksjef er vesentlig dårligere representert blant bibliotekene som søker midler, da forskjellen prosent ikke er veldig stor.

Videre kan vi sammenligne økning i besøk og antall arrangement, der utvalget har økt med 26,97 prosent i besøk, mens på landsbasis økte besøket med 8,64 prosent. At det er stor differanse på disse tallene kan til dels forklares med at de tre største folkebibliotekene er med i utvalget, og at disse tre alene sto for en økning i besøket på 1 758 018 fra 2015 til 2017.

På arrangementssiden har utvalget økt med 134,79 prosent, mens prosenttallet for hele landet er 131, 52.

Disse tallene viser ikke nødvendigvis at utvalget er helt representativt, samtidig er differansene såpass små at man kan anta at utvalget representerer i alle fall en stor del av landets folkebibliotek.

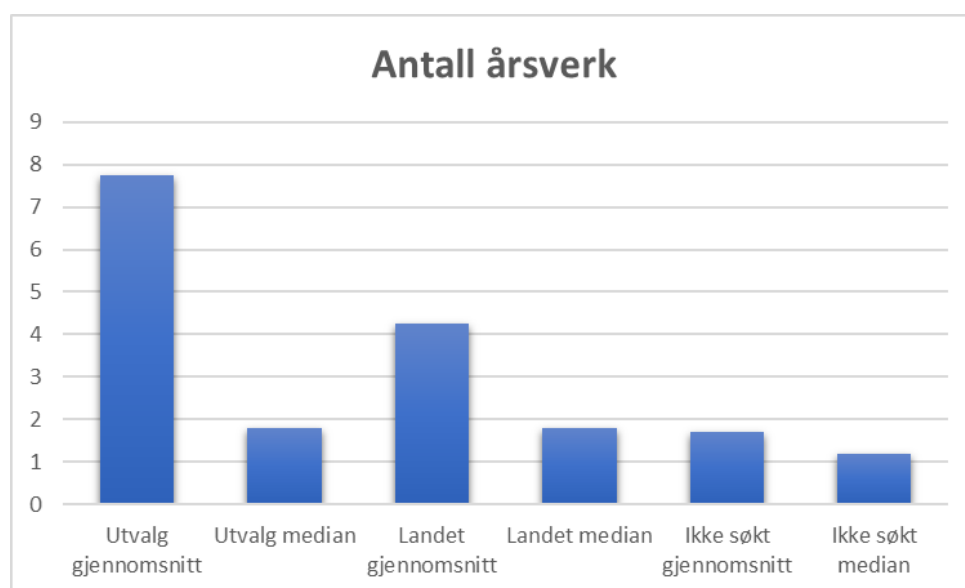
Figur 19 viser andel fagutdannede biblioteksjefer på landsbasis

4.5 Bibliotek som ikke har søkt

Det er 92 bibliotek som ikke selv har sendt søknad i strategiperioden. Som vist tidligere i oppgaven er mange av disse allikevel dekket av fylkesbibliotekenes søknader. Det kan allikevel være interessant å se om bibliotekene som har valgt å ikke søke på midler har noen fellestrekk.

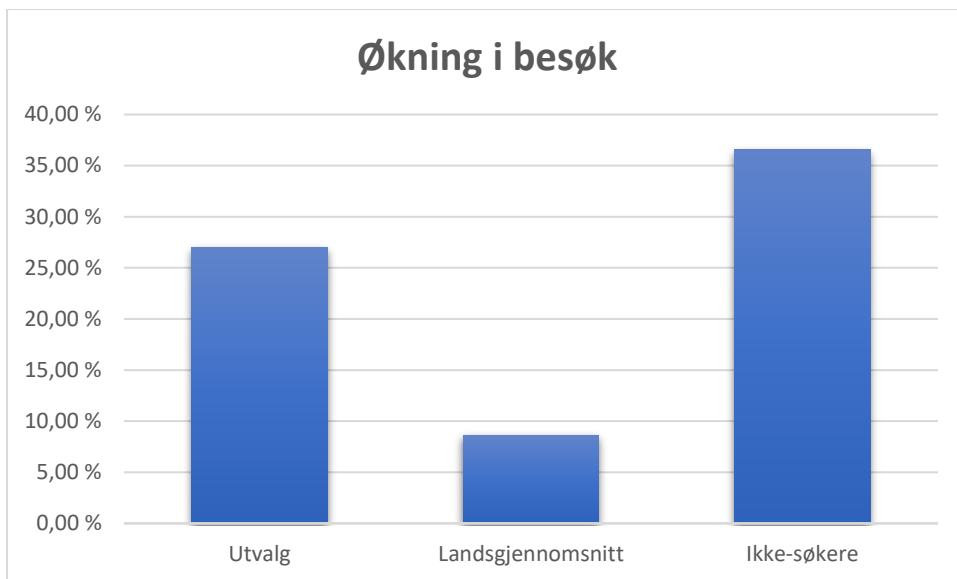
I kommunene med bibliotek som ikke har sendt søknad bor det gjennomsnittlig 4821 innbyggere, mens mediankommunen har 2966 innbyggere. Dette er betydelig lavere enn tallene til landet for øvrig. Minste kommune av ikke-søkerne har 528 innbyggere, mens den største har 28 821.

Gjennomsnittlig antall årsverk i bibliotekene er 1,7, mens medianen er 1,2. Som vi har sett tidligere er tilsvarende tall i utvalget og på landsbasis en median på 1,8, og et gjennomsnitt på 7,75 årsverk i utvalget, og 4,25 i hele landet.

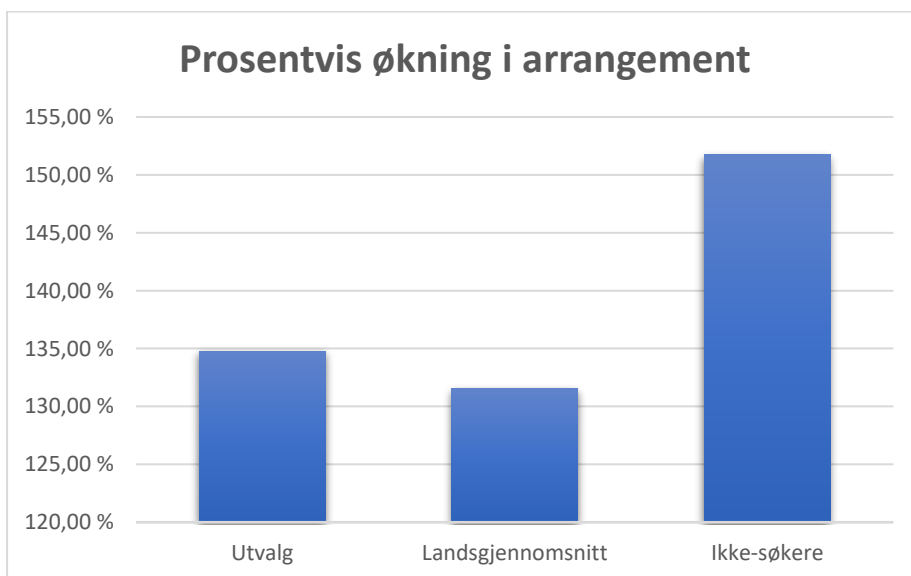
Figur 20 viser antall årsverk i utvalg, på landsbasis og hos bibliotek som ikke har søkt midler

Når det kommer til antall besøk og arrangement har ikke-søkerne rapportert inn et totalt besøk på 1 662 562 i 2015, og 2 270 066 i 2017, som gir en prosentvis økning på hele 36,54. Dette er godt over landsgjennomsnittet, som har en økning på 8,64 prosent.

Figur 21 viser prosentvis økning i besøk hos utvalget, landet og for ikke-søkere

På arrangementssiden har det blitt gjennomført 1864 i 2015, og 4692 innrapporterte arrangement i 2017, tilsvarende 151,72 prosents økning. Dette også en vesentlig større økning enn landsgjennomsnittet på 131,52 prosent.

Figur 22 viser prosentvis økning i arrangement i utvalget, på landsbasis og hos ikke-søkere

En del av bibliotekene er oppgitt med verdien 0 i bibliotekstatistikken, som vil tilsvare at det ikke er rapportert inn tall fra biblioteket. Tallene er dermed ikke et helt korrekt bilde på virkeligheten. Men også en del av bibliotekene som har søkt midler, har unnlatt å rapportere inn tall til statistikken.

En del av forklaringen til den svært positive utviklingen i besøk og arrangement for ikke-søkerne kan forklares med manglende innrapportert statistikk for 2015. I tillegg er det bibliotek i små kommuner med få årsverk, hvor det har vært lav aktivitet. En liten økning i besøk og arrangement gir dermed svært store prosentvise utslag.

Så er det slik at mange av disse bibliotekene allikevel har fått midler, enten via prosjekt styrt av fylkesbiblioteket, eller at fylkesbiblioteket eller andre folkebibliotek har søkt på vegne av dem. Disse tallene må leses i denne konteksten.

4.6 Uklarheter

Det er noen avvik i søknadene og i tallene oppgitt i bibliotekstatistikken. Som eksempler på dette kan jeg vise til Nærøy hvor det i statistikken er oppgitt at de har 3,9 årsverk og 2 avdelinger, mens det i søknadene er oppgitt 4 avdelinger og 2,8 årsverk. Disse avvikene kan nok skyldes ulike måter å regne på - Nærøy har to tradisjonelle bibliotekavdelinger, og to avdelinger som er små filialer som ligger i butikk og kafé. Flere slike eksempler finnes.

Det er flere innførsler i statistikkene hvor det mangler tall. Dette skyldes antagelig at bibliotekene ikke har fått rapportert inn tall til bibliotekstatistikken det året. Dette gjør at bildet ikke blir helt riktig.

4.7 Digitalisering

Flere av bibliotekene søker midler til digital utvikling, være seg i nettbrett til brukerne, kurs i digital kompetanse eller grunnleggende ting som PC-er. Da dette ikke var særskilt spesifisert i mange søknader, ble ikke digitale tjenester en egen indikator i klassifiseringsskjemaet. Det er ingen tvil om at mange bibliotek allikevel har dette som et fokusområde.

5 Diskusjon

– Aldri har flere nordmenn brukt bibliotekene, og aldri har andelen av befolkningen som bruker bibliotekene vært høyere. Dette er et direkte resultat av den nasjonale bibliotekstrategien, sier nasjonalbibliotekar Aslak Sira Myhre. (Ringstad, 2019).

Sitatet er hentet fra en pressemelding Nasjonalbiblioteket sendte ut, som omtaler publiseringen av den eksterne evalueringen av Nasjonal bibliotekstrategi, en rapport fra Rådgivningsselskapet Advicia AS. Også kulturminister Trine Skei Grande har kommentert resultatene:

– Denne undersøkelsen viser at bibliotekstrategien har fungert etter intensjonene og at bibliotekene er blitt de møteplassene vi ønsket at de skulle bli. (2019).

For å sette funnene i denne masteravhandlingen inn i en større sammenheng må vi se tilbake til teorien som er lagt som rammeverk for undersøkelsen: institusjonell teori med Selznicks klassiske teori og isomorfi, samt offentlighetsteori med utgangspunkt i Habermas, nettverket av offentlige sfærer og bibliotekenes rolle i samfunnet og som offentlighetsinstitusjon.

Bibliotekene virker å være svært endringsvillige, og lite preget av den institusjonelle tregheten som Selznick beskriver. Institusjonalisering fører dog ikke bare med seg en mulig treghet, men gir også organisasjonen positive egenskaper og gjør den rustet til å løse nye oppgaver, og det kan skape sterkere sosiale felleskap. Søknadene i undersøkelsen som er gjennomført her, viser at bibliotekene har store nettverk og mange samarbeidspartnere, som gjør at det er mulig å skape mange arrangement i bibliotekene.

Bibliotekene er mange ting, og undersøkelsen underbygger oppfatningen av at bibliotekene driver med langt mer enn tradisjonell drift, utlån og litteraturspørsmål, selv om utlån fortsatt er primæraktivitet. Den nye formålsparagrafen legger opp til at bibliotekene skal utvikle seg som uavhengig arena, et sted for offentlig samtale og debatt. Søknaden på arenamidler og den store endringsviljen kan sees som et tegn på at denne endringen allerede var i gang, før formålsparagrafen og Nasjonal bibliotekstrategi trådte i kraft. I søknadene refereres det ofte nesten bokstavelig til formålsparagrafen og bibliotekstrategien i omtale av arena- og møteplassutvikling. Bibliotekene er opptatt av å få fleksible rom for å legge til rette for å være arena i lokalsamfunnene, og de søker midler for ett svært bredt spekter av arrangement.

Det kan se ut til at formålsparagraf og nasjonalbibliotekstrategi passer godt inn i bibliotekenes handlingslogikk. Bibliotekene ser et behov for å tilpasse seg omgivelsene, eiere og markedet, og gjør dette innenfor sine rammer for hva som er passende atferd. «Uavhengig møtested for offentlig samtale og debatt» er strofen som gjentas som et mantra. Det er et vedtatt ønske fra politisk hold, og en endring som markedet og brukerne responderer positivt på. For å opprettholde omdømme og sosial posisjon, sterk autonomi og finansiering, må bibliotekene imøtekomme brukere og eiers krav, og legitimere driften ved å vise til resultater. Søknadene fra bibliotekene viser at de er mer enn villige til å utvikles og å ta sin posisjon i lokalsamfunnene.

Samtidig er fremdeles utlån primæroppgaven, det viser undersøkelsen Advicia har gjort i forbindelse med evalueringen av bibliotekstrategien:

Når vi spør befolkningen hva de gjør på biblioteket er det i 2018 fortsatt de klassiske tjenestene de benytter, slik som boklån og veiledning fra de ansatte på biblioteket. Når bøker skal lånes bistår de ansatte med råd og anbefalinger slik at brukerne finner frem til bestemte titler. Det er omtrent 1 av 2 brukere som har lånt bøker ved siste besøk på biblioteket. (Rasmussen, 2019, s. 4).

Dette er noe bibliotekene også må ivareta. Undersøkelsen til Kann-Christensen viste at bibliotekledere er positive til organisasjonsendringer, effektivisering og utvikling, og mener dette er nødvendig for å skape fleksible organisasjoner og imøtekomme markedets forventninger. På den andre siden er bibliotekarene som uttrykker bekymring for at endringene skal ta over deres hverdag, og at dette går på bekostning av fagligheten og tjenestene, samtidig som de mener at utvikling har en verdi. Utvikling er komplekst og bibliotekene må klare å ha to tanker i hodet samtidig. På den ene siden må de tradisjonelle oppgavene ivaretas, og på den andre siden må de nye forventningene omgivelsene imøtekommes. Det kan skape intern konflikt i organisasjonen, når det er konkurrerende forventninger i omgivelsene.

Bibliotekene identifiserer seg som møteplasser og opplever å ha, eller har et sterkt ønske om å ha, en tydelig rolle i samfunnet. Dette reflekterer søknadene når de omtaler bibliotekenes samarbeidspartnere, bredden i arrangementene og målgruppene de når og ønsker å nå.

Bibliotekenes identitet er dynamisk og har blitt formet over tid. Identiteten påvirkes også av de institusjonelle omgivelsene, av lovverk, så vel som brukere. Mange bibliotek viser i sine søknader at de har forsøkt å imøtekomme brukernes behov, men at knapphet på ressurser er et hinder.

Det søkes riktig nok arenamidler til få debattarrangement, men mange samtalearrangement, forfattermøter, foredrag, verksted og litteraturformidlingsarrangement. Dette gjør bibliotekene like andre kultur- og litteraturinstitusjoner og litteraturhus. På den ene siden kan det virke som at bibliotekene utvikler seg til å bli noe helt nytt, mens på den andre siden ser vi likheten bibliotekene imellom, samt likhet mot andre kulturinstitusjoner. Bibliotek som institusjon påvirkes av sine omgivelser, og man kan forvente en noe større strukturell likhet mellom bibliotek og andre kulturinstitusjoner etter hvert som bibliotekene utvikler møteplass- og arrangementsvirksomheten. Samtidig har bibliotekene en særegen posisjon i samfunnet, og et samfunnsoppdrag så komplekst at de ikke er lik noen andre fullt og helt. Bibliotekene har alltid representert et samfunnsgode (Hansson, 2010, s. 80). Deres uavhengighet og ikke-kommersielle virksomhet, som sikrer fri tilgang til kunnskap, informasjon og en sosial arena, gjør at bibliotekene har en særstilling i samfunnet.

Bibliotekenes identitet bygges på samfunnsoppdraget. Som institusjoner og sosiale arenaer er bibliotekene en rekke ting. Brukerne benytter bibliotekene som arbeidsplass, som sosialt møtested og som arena for å tilegne seg kunnskap, blant annet.

Alt det overnevnte viser at det ikke er mulig å plassere bibliotekene inn i bare én offentlig sfære. De offentlige sfærene er tett knyttet sammen i nettverk, og i bibliotekene kan man finne mange ulike offentlige sfærer. Tar vi utgangspunkt i Habermas' ulike sfærer kan vi se at bibliotekene muligens er noe mer en litterær sfære enn for eksempel en politisk sfære. Spesielt når man ser at antallet søknader til midler for å drive debatt er relativt beskjedent kontra de andre kategoriene. Men de søker midler til foredrag, forfatterarrangement, eventyrstunder og verksteder. I Håkon Larsens artikkel om arkiv, bibliotek og museum i den Nordiske modellen, argumenteres det at i den Nordiske modellen er det media som står for en større del av den politiske sfæren i offentligheten, med diskusjon og debatt, men det er bibliotekene som forsyner kunnskap og informasjon til debattantene. I tillegg fungerer bibliotekene som øvingsarena for møter og samtaler mellom mennesker, som kan virke

forberedende på å være aktiv deltaker i offentlig debatt. Dette viser at selv om bibliotekene ikke er aktive arrangører av debatter, er de allikevel viktig infrastruktur for debatt, og en faktor som sikrer legitimitet for den Nordiske modellen. Tilgjengelighet av informasjon og transparensen dette skaper, gjør bibliotekene til en viktig arena også her.

Med nettverkene bibliotekene viser til, og også i tjenestene de tilbyr, viser bibliotekene at de har mange roller i den offentlige sfæren. Bibliotekene stadfester og styrker sin posisjon i den offentlige sfæren, og med fortsatt videre satsning kan man få en vesentlig langtidseffekt hvor bibliotekene fortsetter å være arena, samt ytterligere styrker sin posisjon i samfunnet.

Bibliotekbruken har endret seg i løpet av strategiperioden, nå benytter flere av befolkningen bibliotekenes tilbud, og det er flere som vet om tilbudene bibliotekene har. Dette kan bidra til å styrke bibliotekene som infrastruktur og som arena i den offentlige sfæren. At flere kjenner til bibliotekenes tilbud er dessuten med på å legitimere driften.

Advicias evaluering av Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018 slo fast at tiltaket med tildeling av prosjekt- og utviklingsmidler var det verktøyet som hadde hatt best effekt, samt at det som hindret bibliotek i å søke arenamidler var at noen oppfattet det som en komplisert søknadsprosess og at bibliotekene manglet egenandelen det stilles krav om. Tiltaket med prosjekt- og utviklingsmidler er det eneste verktøyet i strategien som utløser frie midler til bibliotekene. Det er derfor ikke så rart at bibliotekledere, når de blir spurt om dette, er positive til verktøyet, og mer positive i omtale om dette, enn de andre tiltakene. Samtidig er det slik at flere av tiltakene i strategien frigjør ressurser i bibliotekene. Selv om bibliotekene ved disse tiltakene ikke får ekstra frie midler, er det verdt å merke seg at tiltakene med for eksempel felles infrastruktur antageligvis vil ha stor betydning på sikt. Som undersøkelsen har vist er det mange små bibliotek i landet, og mange som driftes på et beskjedent antall årsverk. Felles infrastruktur, med for eksempel fri tilgang til katalogposter, sparer bibliotekene for mye arbeid, og frigjør ressurser som kan benyttes til andre aktiviteter.

6 Konklusjon

Hvis vi da går tilbake til det overordnede spørsmålet;

Hvordan reflekterer søknaden om, og tildeling av midler fra Nasjonalbiblioteket, bibliotekenes tematisering av det utvidede samfunnsoppdraget?

Bibliotekene viser stor vilje til endring. Endring i formålsparagrafen fulgt opp av Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018 har ført til økt besøkstall og en mer enn fordobling av antall arrangement. Et klart flertall av bibliotekene har søkt om arenamidler i strategiperioden, nesten 80 prosent, og de aller fleste av disse har fått tildelt arenamidler. Dette lave antallet avslag på søknadene, viser at bibliotekene søker tilskudd til tiltak som er i tråd med det Nasjonalbiblioteket og staten ønsker. Søknadene benytter spesielt begrepene møteplass og arena, og viser med dette direkte til formålsparagrafen for å grunngi sine søknader.

Bibliotekene søker midler til et svært bredt spekter av aktiviteter, spesielt mange søknader spesifiserer at de ønsker å skape aktiviteter for barn og unge, arrangere foredrag med ulike tema, og ha forfatterarrangement. For å klare å gjennomføre dette trengs det ekstra møbler som skaper fleksible bibliotekrom, samt sceneelementer og teknisk utstyr.

I mange av søknadene forteller biblioteket om hvilken rolle de har i lokalsamfunnet, eller hvilken rolle de ønsker å innta. Rollebeskrivelsen stemmer overens med det tidligere forskning har vist at bibliotekene brukes til; bibliotekene er et sted mellom rom og sfærer i folks liv.

Når det er sagt er det verdt å nevne igjen at få bibliotek i utvalget søkte om midler til å gjennomføre debatt. Formålsparagrafen spesifiserer at bibliotekene skal være arena for offentlig samtale og debatt. Undersøkelsen sier ikke noe som hvorfor så få søker midler til akkurat dette, men det er lett å tenke at å arrangere en debatt kan være mer ressurskrevende enn ett forfatterbesøk eller en eventyrstund. Det krever også en biblioteksjef som er bevisst sitt redaktøransvar, og som ønsker å la mange stemmer og meninger slippe til på biblioteket.

Videre vil jeg forsøke å kortfattet besvare de tre forskningsspørsmålene.

- Hva søker bibliotekene om?

Bibliotekene søker om arenamidler til både fysisk tilrettelegging og til innholdsproduksjon. Det er en større søknad om midler til fysisk tilrettelegging fra bibliotek i små kommuner. I kommunene med mer enn 5000 innbyggere søker over 70 prosent om midler til innholdsutvikling, mens det samme gjelder bare 45 prosent av de

små bibliotekene. Søknadene viser en enorm bredde i arrangementstilbudet, og bibliotekene har mange samarbeidspartnere.

Spesielt søker bibliotekene om tiltak som kan gjøre bibliotekrommene mer fleksible, for å gjøre rom til arrangement som skal utvikle og styrke deres posisjon som møteplass og arena.

- Er det forskjell på hva store og små biblioteker søker om?

Den største forskjellen er i omfanget av aktivitetene det søkes støtte om. De største bibliotekene satser på større arrangementsrekker, større ombygginger og mer utstyr enn det de mindre bibliotekene ønsker. Flere av de store bibliotekene søker om midler til innholdsproduksjon enn de mindre bibliotekene.

- Hvordan har modellen fungert som verktøy, søker bibliotekene midler som imøtekommer statens forventninger?

Bibliotekene søker midler som imøtekommer Nasjonal bibliotekstrategi i svært stor grad. Dette vises blant annet ved tildelingen – svært få bibliotek har fått avslag på søknader. Om modellen har fungert som verktøy kan ikke vurderes i sin helhet av denne undersøkelsen. Men verktøyet er fremhevet som det som har fungert best av tiltakene lansert i strategien. Det store søknadsvolumet viser at bibliotekene ønsker prosjekt- og utviklingsmidler, og tildelingene viser at de skriver søknader på en måte som utløser midler.

6.1 Veien videre

Det er en ny strategi på trappene, Nasjonal bibliotekstrategi for 2020-2023. Strategien skal «bygge videre på de grepene som er gjort og peile ut den videre innsatsen og konkretisere regjeringens bibliotekpolitikk for perioden» (Regjeringen, 2019).

Det er naturlig å tro at evalueringen utført av Advicia vil være med å legge grunnlaget for denne strategien, spesielt med tanke på hvilke målsetninger som er nådd, og hvilke verktøy som har vist seg å fungere best. Så langt er det skissert følgende hovedområder i ny Nasjonal bibliotekstrategi:

- Aktiv formidling
- Digitalt innhold
- Felles infrastruktur

- Modeller for drift
- Skolebibliotekene
- Region- og kommunereform (2019).

For at strategien skal få enda større gjennomslag kan det være nyttig å undersøke de bibliotekene som ikke har søkt så langt: – hva kan få disse til å bli søkere? Skyldes det at de ikke søker at det er en for krevende prosess, eller har de rett og slett de midlene og utstyret de trenger? Det er spørsmål som ikke har blitt besvart i denne undersøkelsen.

De siste årene har besøket på bibliotekene økt vesentlig, og antall arrangement har mer enn fordoblet seg. Det kan være interessant å undersøke nærmere hvem og hvor mange som faktisk bruker bibliotekenes tjenester. Når man nye grupper, eller er det de samme brukerne som benytter flere av bibliotekenes tilbud og dermed er der hyppigere? Hvordan kan man i så fall nå helt nye grupper og få disse inn på biblioteket?

Ved å få enda flere folkebibliotek til å utvikle seg til møteplass og arena i lokalsamfunnet, samt å nå nye grupper av befolkningen, vil bibliotekene ytterligere styrke sin posisjon i offentligheten, både som infrastruktur og som viktig sted og rom i manges liv.

Litteraturliste

- Aabø, S. & Audunson, R. (2012). Use of library space and the library as place. *Library and Information Science Research*, 34(2). s. 138-149.
- Audunson, R. (2012). Bibliotekene må forsvare offentlighet. *Bok og bibliotek*. Hentet fra <https://www.bokogbibliotek.no/arkiv2/tidligere-utgaver/nr-1-2012/bibliotekene-ma-forsvare-offentlighet>
- Bergen folkebibliotek. (2015). Søknad: *Arenautvikling Bergen Off. Bibliotek*. Upublisert.
- Christensen, T., Egeberg, M., Lægreid, P., Roness, P. G. & Røvik, K. A. (2015). *Organisasjonsteori for offentlig sektor*. (3. utg). Oslo: Universitetsforlaget.
- Deichman. (2015). Søknad: *Arenautvikling i Oslo 2015-2016*. Upublisert.
- Engelstad, F., Larsen, H., & Rogstad, J. (2017). *The Public Sphere in the Nordic Model*. Hentet fra <https://oda.hioa.no/en/item/the-public-sphere-in-the-nordic-model>
- Evjen, S. (2015). The image of an institution: Politicians and the urban library project. *Library & Information Science Research* 37, 28-35.
- Folkebibliotekloven. (1985). *Lov om folkebibliotek*. Hentet fra https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1985-12-20-108#KAPITTEL_1
- Hansson, J. (2010). *Libraries and Identity*. Oxford: Chandos Publishing
- Jacobsen, D. I., & Thorsvik, J. (2013). *Hvordan organisasjoner fungerer*. (4. utg.). Oslo: Fagbokforlaget.
- Johannessen, A., Tufte, P. A. & Christoffersen, L. (2010). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (4. utg.). Oslo: Abstrakt.
- Johnston, J., Audunson, R. (2017). Supporting immigrants' political integration through discussion and debate in public libraries. *Journal of Librarianship and Information Science*. 1-15.
- Kann-Christensen, N. (2009). Institusjonelle logikker i biblioteksvæsenet og dets omverden: NPM vs. Bibliotekarisk praksis. *Dansk Biblioteksforskning*, 5(1), 17-28.

- Kulturdepartementet. (2015). *Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018*. Hentet fra https://kunnskapsbase.bibliotekutvikling.no/content/uploads/2016/09/nasjonal_bibliotekstrategi_2015-2018.pdf
- Larsen, H. (2017). Archives, libraries and museums in the Nordic model of the public sphere. *Journal of Documentation*, Vol. 74, (1), 187-194.
- Lecike, G. J. & Bushman, J. E. (2007). Space, Place and Libraries: An Introduction. I Bushman og Leckie (Red.), *The Library as Place*. Westport: Libraries Unlimited.
- Mac, A. (2014). Institusjonelle teorier inden for sociologi. I K. Nielsen (Red.), *Institutionel Teori. En tværfaglig introduktion* (s. 65-93). Fredriksberg: Roskilde Universitetsforlag
- Nasjonalbiblioteket. (Udatert a). *Søknader om arenaviklingsmidler 2015-2016 – oppsummering*. Oslo: Nasjonalbiblioteket. Upublisert.
- Nasjonalbiblioteket. (Udatert b). *Utviklingsmidler til bibliotek 2018*. Hentet fra <https://kunnskapsbase.bibliotekutvikling.no/content/uploads/2018/01/Veiledningsdokument-2018.pdf>
- Nasjonal bibliotekstatistikk. (2015). *2015 Rådata*. Hentet fra <https://kunnskapsbase.bibliotekutvikling.no/statistikk/statistikk-for-norske-bibliotek/folkebibliotek/historisk-statistikk-for-folkebibliotek/>
- Nasjonal bibliotekstatistikk. (2017). *2017 Rådata*. Hentet fra <https://kunnskapsbase.bibliotekutvikling.no/statistikk/statistikk-for-norske-bibliotek/folkebibliotek/>
- Nordland fylkesbibliotek. (2015). *Søknad: Arenautviklingsmidler 2015-16 Nordland*. Upublisert
- Peters, B. G. (1999). *Institutional Theory In Political Science*. London: Continuum.
- Rasmussen, J. F. (2019). *Rapport evaluering av nasjonal bibliotekstrategi*. Hentet fra https://bibliotekutvikling.no/content/uploads/2018/09/Rapport-evaluering-nasjonal-bibliotekstrategi-07.02.19_-006.pdf
- Regjeringen. (2019). *Rammer for arbeidet*. Hentet 17.juni 2019 fra <https://www.regjeringen.no/no/tema/kultur-idrett-og->

frivillighet/innsiktsartikler/arbeidet-med-nasjonal-bibliotekstrategi-2020-2023/rammer-for-arbeidet/id2630491/

Ringstad, S. (2019). *Pressemelding fra Nasjonalbiblioteket: Bibliotekene brukes mer enn noen gang*. Hentet 17.juni 2019 fra <https://bibliotekutvikling.no/news/3484>

Sør-Trøndelag fylkesbibliotek. (2015). Søknad: *Små scener*. Upublisert.

Vetlesen, A.J.(2018). Jürgen Habermas. *I Store norske leksikon*. Hentet fra https://snl.no/Jürgen_Habermas#-Borgerlig_offentlighet

Wildemuth, B. M. (2009). *Applications of Social Research Methods to Questions in Information and Library Science*. Westport: Libraries Unlimited

Widdersheim, M. M., Koizumi, M. (2016). Conceptual modeling of the public sphere in public libraries. *Journal of Documentation* 72(3), 591-610

Vedlegg

Vedlegg 1: Datagrunnlag, Excel-ark i pdf.

Søker	Type bibliotek	Område	Innbyggertall pr. 2017	Avdelinger pr. 2017	Årsverk pr. 2017	Fagutdannet biblioteksjef	Søknad for år	Fysisk tilrettelegging /utstyr	1. Ombygging	2. møbler	3. Scene/ lyd/lys /prosjektor
Nærøy	Folkebibliotek	Trøndelag	5138	2	3,9	Ja	2017	1			1
Nærøy	Folkebibliotek	Trøndelag		2			2018	1		1	
Nærøy	Folkebibliotek	Trøndelag		2			2016	1		1	1
Porsanger	Folkebibliotek	Nord-Norge	3971	1	2,5	Ja	2016	1		1	1
Porsanger	Folkebibliotek	Nord-Norge		1			2017	1		1	
Salangen	Folkebibliotek	Nord-Norge	2 220	1	0,9	ja	2016	1		1	1
Skånland	Folkebibliotek	Nord-Norge	3 048	1	1	Nei	2016	1			1
Snåsa	Folkebibliotek	Trøndelag	2 159	1	1,2	Ja	2017	1		1	1
Snåsa	Folkebibliotek	Trøndelag		1			2016	1		1	1
Tana	Folkebibliotek	Nord-Norge	2 911	1	1,5	Ja	2017	1		1	1
Tana	Folkebibliotek	Nord-Norge		1			2016	1		1	1
Steinkjer	Folkebibliotek	Trøndelag	21 972	1	6,5	Ja	2016	1	1		
Steinkjer	Folkebibliotek	Trøndelag		1			2018				
Andøy	Folkebibliotek	Nord-Norge	4 908	1	1,5	Ja	2016	1		1	1
Vardø	Folkebibliotek	Nord-Norge	2 104	1	0,5	Nei	2016	1	1	1	
Vardø	Folkebibliotek	Nord-Norge		1			2017				
Beiarn	Folkebibliotek	Nord-Norge	1 043	1	0,5	Ja	2018	1			
Beiarn	Folkebibliotek	Nord-Norge		1			2017	1		1	1
Ballangen	Folkebibliotek	Nord-Norge	2 554	1	0,5	Ja	2018	1		1	
Torsken	Folkebibliotek	Nord-Norge	921	1	0,4	Nei	2018				
Vågan	Folkebibliotek	Nord-Norge	9 444	1	4,3	Ja	2018	1			1
Bindal	Folkebibliotek	Nord-Norge	1 473	1	0,5	Ja	2016	1		1	1
Bindal	Folkebibliotek	Nord-Norge		1			2018	1			
Bindal	Folkebibliotek	Nord-Norge		1			2017	1			1
Hamarøy	Folkebibliotek	Nord-Norge	1 810	1	1	Ja	2017	1		1	1
Hamarøy	Folkebibliotek	Nord-Norge		1			2018	1		1	1
Lynge	Folkebibliotek	Nord-Norge	2 876	1	1,6	Ja	2018	1			
Lynge	Folkebibliotek	Nord-Norge		1			2016	1		1	1
Loppa	Folkebibliotek	Nord-Norge	968	1	1,5	Ja	2016	1		1	1
Loppa	Folkebibliotek	Nord-Norge		1			2017	1			

Hattfjelldal	Folkebibliotek	Nord-Norge	1 414	1	1	Nei	2018	1		1	1
Hattfjelldal	Folkebibliotek	Nord-Norge		1			2017	1		1	1
Leksvik	Folkebibliotek	Trøndelag	3 480	2	0,6	Ja	2016	1		1	1
Høylandet	Folkebibliotek	Trøndelag	1 264	1	0,8	Nei	2016	1		1	1
Høylandet	Folkebibliotek	Trøndelag		1			2017	1		1	
Høylandet	Folkebibliotek	Trøndelag		1			2018	1		1	
Lurøy	Folkebibliotek	Nord-Norge	1 920	4	0,8	Nei	2018	1		1	1
Skaun	Folkebibliotek	Trøndelag	8 000	1	2,5	Ja	2018	1			1
Sula	Folkebibliotek	Vestlandet	9 007	2	2,4	Ja	2017	1		1	
Sula	Folkebibliotek	Vestlandet		2			2018				
Sula	Folkebibliotek	Vestlandet		2			2016				
Roan	Folkebibliotek	Trøndelag	959	1	0,4	Nei	2018	1		1	
Surnadal	Folkebibliotek	Vestlandet	5 986	2	2,1	Nei	2017	1		1	
Surnadal	Folkebibliotek	Vestlandet		2			2016	1		1	1
Ulstein	Folkebibliotek	Vestlandet	8 457	1	2	Ja	2018	1			
Ulstein	Folkebibliotek	Vestlandet		1			2016	1		1	1
Trondheim	Folkebibliotek	Trøndelag	190 464	7	49,6	Nei	2016	1			1
Trondheim	Folkebibliotek	Trøndelag		7			2017	1			1
Trondheim	Folkebibliotek	Trøndelag		7			2018	1		1	1
Ørland	Folkebibliotek	Trøndelag	5 291	1	1,2	Nei	2016	1			1
Ørland	Folkebibliotek	Trøndelag		1			2017				
Ørland	Folkebibliotek	Trøndelag		1			2018				
Neset	Folkebibliotek	Vestlandet	2 963	1	1,7	Ja	2016	1		1	1
Norddal	Folkebibliotek	Vestlandet	1 663	2	1,2	Nei	2016	1		1	1
Eide	Folkebibliotek	Vestlandet	3 454	1	0,6	Ja	2017	1		1	1
Ålesund	Folkebibliotek	Vestlandet	47 199	2	13,6	Nei	2018	1		1	
Ålesund	Folkebibliotek	Vestlandet		2			2016	1		1	
Bergen	Folkebibliotek	Vestlandet	278 556	9	87	Ja	2016	1	1		
Bergen	Folkebibliotek	Vestlandet		9			2017	1	1	1	1
Bergen	Folkebibliotek	Vestlandet		9			2018	1	1	1	1
Eid	Folkebibliotek	Vestlandet	6 064	1	2,5	Ja	2016				
Eid	Folkebibliotek	Vestlandet		1			2017				
Eid	Folkebibliotek	Vestlandet		1			2018	1			1
Hå	Folkebibliotek	Vestlandet	18 800	5	7,9	Ja	2016	1	1		1

Hå	Folkebibliotek	Vestlandet		5			2017	1		1	1
Hå	Folkebibliotek	Vestlandet		5			2018	1		1	1
Førde	Folkebibliotek	Vestlandet	13 009	1	4,9	Ja	2018				
Førde	Folkebibliotek	Vestlandet		1			2016	1	1	1	
Fitjar	Folkebibliotek	Vestlandet	3 189	1	0,9	Ja	2018	1		1	
Fitjar	Folkebibliotek	Vestlandet		1			2016	1		1	
Luster	Folkebibliotek	Vestlandet	5 151	8	2	Ja	2017	1	1	1	1
Luster	Folkebibliotek	Vestlandet		8			2016	1	1		1
Luster	Folkebibliotek	Vestlandet		8			2018	1	1		1
Solund	Folkebibliotek	Vestlandet	794	1	0,8	Nei	2018	1		1	1
Solund	Folkebibliotek	Vestlandet		1			2017	1		1	1
Leikanger	Folkebibliotek	Vestlandet	2 332	1	1	Nei	2016	1		1	1
Leikanger	Folkebibliotek	Vestlandet		1			2017	1	1	1	1
Austrheim	Folkebibliotek	Vestlandet	2 884	2	1,8	Ja	2016	1		1	1
Austrheim	Folkebibliotek	Vestlandet		2			2018	1	1		
Ullensvang	Folkebibliotek	Vestlandet	3 377	3	2	Ja	2018	1		1	1
Ullensvang	Folkebibliotek	Vestlandet		3			2016	1		1	1
Sund	Folkebibliotek	Vestlandet	7 058	1	1,8	Ja	2016	1		1	1
Sund	Folkebibliotek	Vestlandet		1			2017	1	1		
Sund	Folkebibliotek	Vestlandet		1			2018	1	1	1	
Bykle	Folkebibliotek	Vestlandet	952	2	0,6	Ja	2017	1			1
Bykle	Folkebibliotek	Sørlandet		2			2018				
Sirdal	Folkebibliotek	Sørlandet	1 836	2	1,2	Nei	2016	1		1	1
Time	Folkebibliotek	Vestlandet	18 656	1	7,5	Ja	2016	1	1		
Strand	Folkebibliotek	Vestlandet	12 662	2	4	Ja	2017	1		1	1
Utsira	Folkebibliotek	Vestlandet	201	1	0,7	Ja	2017	1	1		
Utsira	Folkebibliotek	Vestlandet		1			2018	1	1		
Vegårshei	Folkebibliotek	Sørlandet	2 104	1	0,7	Ja	2018	1			
Vennesla	Folkebibliotek	Sørlandet	14 425	2	4,5	Ja	2018	1			
Vennesla	Folkebibliotek	Sørlandet		2			2016				
Rennesøy	Folkebibliotek	Vestlandet	4 892	1	1,5	Ja	2017	1			1
Åmli	Folkebibliotek	Sørlandet	1 856	1	1	Ja	2016	1		1	
Åmli	Folkebibliotek	Sørlandet		1			2018	1		1	
Audnedal	Folkebibliotek	Sørlandet	1 765	2	0,8	Nei	2016	1		1	1

Horten	Folkebibliotek	Østlandet	27 202	2	11,4	Ja	2016	1		1	1
Horten	Folkebibliotek	Østlandet		2			2017	1	1	1	1
Midt-Buskerud bibl	Folkebibliotek	Østlandet		3			2017	1			
Notodden	Folkebibliotek	Østlandet	12 757	1	5,5	Ja	2016	1		1	1
Notodden	Folkebibliotek	Østlandet		1			2017	1			1
Nome	Folkebibliotek	Østlandet	6 585	2	2,7	Ja	2016	1		1	1
Nome	Folkebibliotek	Østlandet		2			2018	1			1
Seljord	Folkebibliotek	Østlandet	2 979	2	1,9	Ja	2016	1		1	1
Seljord	Folkebibliotek	Østlandet		2			2018	1			1
Vinje	Folkebibliotek	Østlandet	3 726	3	2,1	Ja	2016	1		1	1
Stokke	Folkebibliotek	Østlandet	11 657	1	0	0	2016	1		1	1
Gol	Folkebibliotek	Østlandet	4 612	1	3,8	Ja	2018	1	1	1	1
Nord-Aurdal	Folkebibliotek	Østlandet	6 490	1	2,4	Ja	2016	1		1	1
Nord-Aurdal	Folkebibliotek	Østlandet		1			2018	1		1	1
Nord-Fron	Folkebibliotek	Østlandet	5 723	1	2,6	Ja	2016	1	1	1	
Nord-Fron	Folkebibliotek	Østlandet		1			2017	1	1		
Åsnes	Folkebibliotek	Østlandet	7 329	1	4	Ja	2017	1		1	1
Åsnes	Folkebibliotek	Østlandet		1			2018	1			1
Hurdal	Folkebibliotek	Østlandet	2 910	1	1	Ja	2016	1		1	1
Hurdal	Folkebibliotek	Østlandet		1			2018	1		1	1
Stange	Folkebibliotek	Østlandet	20 317	1	6,6	Ja	2018	1		1	1
Stange	Folkebibliotek	Østlandet		1			2017	1		1	1
Store-Elvdal	Folkebibliotek	Østlandet	2 530	1	1,3	Ja	2018	1			
Dovre	Folkebibliotek	Østlandet	2 675	2	2	Ja	2016	1		1	1
Dovre	Folkebibliotek	Østlandet		2			2017	1		1	
Dovre	Folkebibliotek	Østlandet		2			2018				
Gausdal	Folkebibliotek	Østlandet	6 204	1	1,8	Ja	2016	1		1	1
Gausdal	Folkebibliotek	Østlandet		1			2017	1			1
Gjerdrum	Folkebibliotek	Østlandet	6 546	1	2,4	Ja	2017	1			1
Gran	Folkebibliotek	Østlandet	13 707	2	5,3	Ja	2016	1			
Gran	Folkebibliotek	Østlandet		2			2017				
Ski	Folkebibliotek	Østlandet	30 698	1	10,3	Ja	2016	1			1
Ski	Folkebibliotek	Østlandet		1			2017	1			1
Ski	Folkebibliotek	Østlandet		1			2018				

Askim	Folkebibliotek	Østlandet	15 720	1	6,2	ja	2016	1	1	1	1
Askim	Folkebibliotek	Østlandet		1			2017	1	1	1	
Askim	Folkebibliotek	Østlandet		1			2018				
Rygge	Folkebibliotek	Østlandet	15 747	1	4,4	Ja	2018				
Moss	Folkebibliotek	Østlandet	32 407	1	10,7	Ja	2016	1		1	1
Moss	Folkebibliotek	Østlandet		1			2018	1		1	1
Marker	Folkebibliotek	Østlandet	3 597	1	1,3	Ja	2016	1		1	1
Marker	Folkebibliotek	Østlandet		1			2017	1			1
Marker	Folkebibliotek	Østlandet		1			2018	1		1	
Bærum	Folkebibliotek	Østlandet	124 008	5	46,1	Ja	2016	1			1
Bærum	Folkebibliotek	Østlandet		5			2018	1	1		1
Oslo	Folkebibliotek	Østlandet	666 759	20	207,8	Nei	2016	1		1	1
Oslo	Folkebibliotek	Østlandet		20			2017	1			1
Oslo	Folkebibliotek	Østlandet		20			2018	1		1	1
Akershus	Fylkesbibliotek	Østlandet	604 368	33			2016	1			1
Akershus	Fylkesbibliotek	Østlandet		33			2017				
Akershus	Fylkesbibliotek	Østlandet		33			2018				
Aust-Agder	Fylkesbibliotek	Sørlandet	116 673	20			2016	1			1
Vest-Agder	Fylkesbibliotek	Sørlandet	184 116	32			2016				
Vest-Agder	Fylkesbibliotek	Sørlandet		32			2017				
Vestfold	Fylkesbibliotek	Østlandet	279 714	16			2016	1		1	1
Rogaland	Fylkesbibliotek	Vestlandet	472 024	49			2016				
Rogaland	Fylkesbibliotek	Vestlandet		49			2017	1			
Rogaland	Fylkesbibliotek	Vestlandet		49			2018	1			
Sør-Trøndelag	Fylkesbibliotek	Trøndelag	317 363	40			2016	1		1	
Sør-Trøndelag	Fylkesbibliotek	Trøndelag		40			2017	1		1	1
Sør-Trøndelag	Fylkesbibliotek	Trøndelag		40			2018	1		1	1
Troms	Fylkesbibliotek	Nord-Norge	165 632	36			2017				
Troms	Fylkesbibliotek	Nord-Norge		36			2018	1			1
Finnmark	Fylkesbibliotek	Nord-Norge	76 149	22			2016				
Finnmark	Fylkesbibliotek	Nord-Norge		22			2017				
Finnmark	Fylkesbibliotek	Nord-Norge		22			2018				
Buskerud	Fylkesbibliotek	Østlandet	279 714	33			2016	1		1	1
Buskerud	Fylkesbibliotek	Østlandet		33			2018				

Østfold	Fylkesbibliotek	Østlandet	292 893	22	18	2016			
Østfold	Fylkesbibliotek	Østlandet		22	18	2017			
Østfold	Fylkesbibliotek	Østlandet		22	18	2018			
Telemark	Fylkesbibliotek	Østlandet	173 307	27	16	2016	1		1
Hedmark	Fylkesbibliotek	Østlandet	196 190	28	21	2016	1		
Hordaland	Fylkesbibliotek	Vestlandet	519 963	60	24	2016	1	1	1
Hordaland	Fylkesbibliotek	Vestlandet		60	24	2017			
Hordaland	Fylkesbibliotek	Vestlandet		60	24	2018			
Møre og Romsdal	Fylkesbibliotek	Vestlandet	266 274	51	25	2016			
Møre og Romsdal	Fylkesbibliotek	Vestlandet		51	25	2018			
Oppland	Fylkesbibliotek	Østlandet	189 479	39	25	2016	1		1
Oppland	Fylkesbibliotek	Østlandet		39	25	2018			
Nordland	Fylkesbibliotek	Nord-Norge	242 866	64	27	2016			
Nordland	Fylkesbibliotek	Nord-Norge		64	27	2017			
Sogn og Fjordane	Fylkesbibliotek	Vestlandet	110 266	52	16	2016			
Sum							143	24	91 100

Ikke søkt midler	Område	Innbyggertall	Årsverk	Besøk 2017	Arrangement	Besøk 2015	Arrangement 2015
Rakkestad	Østlandet	8 173	2,3	15 180	24	17 250	13
Våler	Østlandet	5 335	1,9	13 868	43	15 416	5
Rælingen	Østlandet	17 730	3,5	37 870	174	33 041	121
Elverum	Østlandet	21 086	5,5	84 649	136	76 680	54
Trysil	Østlandet	6 550	1,8	25 000	57	0	42
Rendalen	Østlandet	1 858	1,8	6 400	54	8 000	13
Engerdal	Østlandet	1 274	1,2	1 591	3	1 757	2
Alvdal	Østlandet	2 441	2,3	19 831	50	16 377	35
Sør-Fron	Østlandet	3 163	1,2	5 225	40	4 680	15
Kongsberg	Østlandet	27 216	9,4	631 035	658	125 104	196
Flå	Østlandet	1 081	0,2	7 778	47	0	0
Hemsedal	Østlandet	2 442	2,2	9 051	28	10 150	18
Ål	Østlandet	4 719	3,3	45 120	77	46 116	41
Hol	Østlandet	4 535	3,4	29 560	222	25 784	5
Røyken	Østlandet	21 931	6,9	59 500	175	50 000	40

Flesberg	Østlandet	2 696	0,9	5 610	45	7 749	22
Rollag	Østlandet	1 399	0,7	2 028	15	2 391	2
Nore og Uvdal	Østlandet	2 530	1,7	5 269	19	7 430	11
Holmestrand	Østlandet	10 861	3,8	49 898	114	15 934	37
Svelvik	Østlandet	6 653	1,3	5 000	16	6 535	9
Sande	Østlandet	9 496	4,3	41 002	123	41 678	45
Hof	Østlandet	3 176	1	6 178	48	5 270	10
Re	Østlandet	9 486	2,9	27 451	121	25 426	115
Drangedal	Østlandet	4 148	1,2	28 017	14	29 912	2
Sauherad	Østlandet	4 303	1,2	14 157	26	14 315	18
Birkenes	Østlandet	5 178	0,9	21 700	24	21 000	14
Evje og Hornnes	Østlandet	3 614	1	12 922	6	14 252	10
Farsund	Sørlandet	9 769	4,7	87 753	46	106 117	22
Søgne	Sørlandet	11 321	3,1	97 241	34	84 216	24
Marnardal	Sørlandet	2 309	1,5	34 795	103	25 550	10
Åseral	Sørlandet	937	0,8	12 223	21	8 223	3
Lindesnes	Sørlandet	4 950	1,1	32 500	82	23 400	8
Lyngdal	Sørlandet	8 588	3,9	86 383	37	98 947	12
Hægebostad	Sørlandet	1 702	0,7	10 655	52	10 338	13
Kvinesdal	Sørlandet	5 988	2,1	21 517	40	25 244	39
Sokndal	Vestlandet	3 316	1,3	26 000	119	26 000	30
Suldal	Vestlandet	3 853	3	16 691	9	18 000	5
Sauda	Vestlandet	4 760	1,9	32 901	74	36 556	52
Kvitsøy	Vestlandet	534	0,4	0	0	0	0
Jondal	Vestlandet	1 108	0,5	3 000	39	2 837	2
Askøy	Vestlandet	28 821	7,2	86 565	169	114 804	112
Osterøy	Vestlandet	8 026	2,7	49 862	104	33 000	232
Aurland	Vestlandet	1 787	1,4	6 480	23	9 268	30
Lærdal	Vestlandet	2 159	0,6	0	0	0	0
Askvoll	Vestlandet	3 065	1,2	7 000	13	7 500	5
Fjaler	Vestlandet	2 862	1	9 962	10	9 645	1
Gaular	Vestlandet	2 966	0,8	3 268	1	6 000	7
Naustdal	Vestlandet	2 848	1,4	15 682	31	0	4
Bremanger	Vestlandet	3 847	2	14 687	28	15 268	5

Hornindal	Vestlandet	1 198	0,3	0	0	1 094	0
Vanylven	Vestlandet	3 203	0	3 758	0	3 108	1
Sande	Vestlandet	2 540	1	4 233	1	4 935	4
Volda	Vestlandet	9 102	3,1	39 516	67	26 500	9
Ørsta	Vestlandet	10 744	2,3	35 533	42	30 052	21
Ørskog	Vestlandet	2 296	0,5	2 565	17	3 345	2
Stranda	Vestlandet	4 623	1,3	11 499	15	11 050	2
Averøy	Vestlandet	5 856	1,2	7 868	26	8 686	4
Gjemnes	Vestlandet	2 611	0,7	4 147	15	3 759	12
Rindal	Vestlandet	2 026	0,9	8 320	28	8 935	0
Hasla	Vestlandet	1 599	0,5	2 774	3	2 776	2
Aure	Vestlandet	3 590	1	8 041	14	8 895	5
Hemne	Trøndelag	4 259	1,6	17 749	55	18 779	5
Snillfjord	Trøndelag	982	0,2	0	1	0	0
Agdenes	Trøndelag	1 711	0,7	4 600	55	210	4
Rissa	Trøndelag	6 628	3,2	44 000	12	40 000	24
Åfjord	Trøndelag	3 263	1,6	22 000	1	22 450	1
Osen	Trøndelag	978	0,3	934	0	815	0
Oppdal	Trøndelag	6 973	2,1	26 327	116	28 843	39
Rennebu	Trøndelag	2 556	0,5	2 898	4	3 507	1
Meldal	Trøndelag	3 960	1,1	12 343	30	14 844	46
Orkdal	Trøndelag	11 891	2,8	31 890	47	32 300	8
Selbu	Trøndelag	4 098	1,6	18 129	16	20 978	1
Tydal	Trøndelag	861	0,7	0	7	9 200	0
Vevelstad	Nord-Norge	528	0,4	1 773	70	1 145	28
Herøy	Nord-Norge	1 788	0	7 115	29	6 284	30
Leirfjord	Nord-Norge	2 278	1	0	0	6 250	2
Lødingen	Nord-Norge	2 134	0,5	4 990	11	0	0
Tjeldsund	Nord-Norge	1 252	1	0	22	0	3
Røst	Nord-Norge	535	0,3	701	0	1 102	0
Værøy	Nord-Norge	744	0,3	955	16	927	1
Sortland	Nord-Norge	10 378	5,6	56 000	345	36 000	35
Moskenes	Nord-Norge	1 073	0,3	0	1	0	0
Ibestad	Nord-Norge	1 394	1,5	4 200	29	4 300	5

Lavangen	Nord-Norge	1 076	0,8	2 100	3	0	0
Dyrøy	Nord-Norge	1 138	0,5	2 500	10	0	5
Sørreisa	Nord-Norge	3 496	0,9	3 000	0	2 850	6
Karlsøy	Nord-Norge	2 273	0,8	0	31	0	8
Storfjord	Nord-Norge	1 890	0,8	1 460	10	1 284	10
Kåfjord	Nord-Norge	2 132	2,4	7 793	35	12 264	15
Kvænangen	Nord-Norge	1 233	0,8	0	71	0	12
Hasvik	Nord-Norge	1 037	0,5	850	1	1 140	0
Berlevåg	Nord-Norge	991	0,7	1 450	42	795	2
		443 508	159,4	2 270 066	4692	1 662 562	1864

92 bibliotek har ikke søkt midler selv

4. Øvrig utstyr	Innhold	1. Integrering/tilbud til minoritetssp	2. Aktiviteter for barn og unge	3. Foredrag	4. Debatt	5. Forfatterarrangement	6. Annet	Søknadsbeløp	Tildelt beløp	Besøk 2015	Besøk 2017	Arrangement 2015
1	1			1				100 000	60 000	20 608	31 496	48
1	1	1	1	1				80 000	80 000			
1	1			1				100 000	40 000			
1								100 000	30 000	10 612	12 360	17
1								50 000	0			
								120 000	40 000	8698	8 384	1
	1		1	1			1	120 000	40 000	8178	9 950	3
	1			1				99 100	40 000	9 525	16 496	13
1	1			1		1		110 000	40 000			
1	1		1			1		74 000	30 000	4894	4 460	6
								218 000	30 000			
	1					1		265 000	80 000	83100	83 000	64
	1	1		1		1	1	100 000	80 000			
								75 000	40 000	37500	29 727	3
								882 100	30 000	0	4620	0
	1		1	1				35 000	35 000			
1	1		1					35 000	0	3200	2500	8
								60 000	40 000			
1								67 100	20 000	7892	8162	2
	1		1		1		1	60 000	40 000	0	8 500	0
1	1					1		90 600	50 000		38 302	2
1								59 961	35 000	5100	5600	1
1	1	1	1					75 000	0			
								34 375	30 000			
1								70 000	40 000	5600	15 000	4
1	1	1			1			100 000	50 000			
1								20 500	0	11139	8897	11
1	1					1		180 210	40 000			
1								116 500	30 000	3113	3412	22
1								19 500	0			

1	1		1			1	1	60 000	20 000	3333	3910	23
1	1					1		52 500	40 000			
	1			1				21 000	21 000	0	1800	0
1	1					1		99 500	40 000	19063	9729	3
								120 000	0			
								100 000	0			
1								68 091	50 000	930	440	1
	1	1					1	100 000	85 000	20000	21 000	20
1	1		1	1				52 500	40 000	26431	30 173	29
	1			1				40 000	40 000			
	1			1		1		40 000	40 000			
	1	1				1		81 000	0	473	0	0
1								94 830	40 000	21519	23 050	14
								105 000	40 000			
1	1	1	1	1	1		1	500 000	0	17500	19 000	18
	1			1	1		1	168 800	40 000			
1	1		1	1		1	1	833 000	400 000	991749	1 006 709	437
1	1			1	1	1	1	1 560 000	900 000			
1	1	1	1	1	1	1	1	1 210 800	650 000			
1								84 000	40 000	40000	15 000	5
	1	1	1					35 000	0			
	1		1	1				50 000	0			
	1				1			51 000	40 000	3680	3970	17
1								95 000	40 000	5800	5400	4
1								42 854	20 000	2762	3254	0
1	1			1				240 000	0	145792	133 173	134
								80 000	50 000			
	1		1	1	1	1	1	6 939 400	1 200 000	142272	1 453 375	1 295
1	1	1	1	1	1	1	1	2 185 000	1 300 000			
1	1	1	1	1	1	1	1	1 524 400	1 000 000			
	1	1		1	1	1	1	56 000	30 000	31321	30 169	6
	1					1		56 000	40 000			
								23 000	20 000			
1	1						1	170 000	80 000	177470	111 984	87

1								194 000	100 000			
1								115 000	70 000			
	1		1	1		1	1	120 000	80 000	71938	78 106	27
1								335 000	80 000			
1								40 000	40 000	0	12935	12
								42 750	30 000			
1								62 000	30 000	50000	54372	25
1								92 000	30 000			
	1			1		1	1	272 800	180 000			
1	1		1	1		1		107 000	40 000	1050	1350	2
1								80 000	50 000			
	1					1		408 820	130 000	0	890	16
1								175 000	30 000			
								23 000	20 000	7880	9000	11
								50 000	40 000			
1								48 000	0	7709	5326	70
1								36 000	30 000			
	1		1		1		1	178 000	40 000	26006	35200	47
	1	1	1	1			1	146 000	40 000			
1								70 000	40 000			
1								40 000	30 000	23625	22354	4
	1			1				60 000	50 000			
1								63 800	40 000	6071	7703	43
	1	1	1	1	1		1	848 000	25 000	89724	93917	102
1	1	1	1	1				200 000	80 000	70812	72638	47
								60 000	40 000	0	750	12
1								30 000	0			
1	1		1	1		1	1	40 000	20 000	2300	9350	15
1	1		1	1		1	1	70 000	40 000	83000	84944	94
	1			1		1		30 000	20 000			
1	1	1	1	1	1			106 500	40 000	13941	14798	53
1	1		1	1		1	1	67 750	0	5345	2015	12
1	1		1				1	55 800	0			
1								217 000	160 000	8413	7649	8

1	1		1	1	1	1	1	924 000	120 000	159469	19536	133
1	1		1				1	255 000	120 000			
1	1		1				1	130 000	140 000			
1	1		1	1	1	1	1	107 000	80 000	150973	159179	38
1								300 000	100 000			
1								50 000	30 000	26396	17394	20
1	1	1		1			1	150 000	40 000			
1	1		1	1		1	1	256 000	30 000	10050	8070	8
1				1			1	66 000	60 000			
1	1		1	1		1	1	81 999	30 000	7938	8590	4
1	1	1	1	1	1	1		170 000	80 000	38168	0	69
1								120 000	60 000	15500	29500	36
1								60 000	30 000	19750	21164	17
1	1		1	1				250 000	40 000			
1								200 000	30 000	18400	18800	46
								130 000	40 000			
								235 000	80 000	34701	62500	7
1								96 600	0			
1								42 000	20 000	20000	25000	0
	1	1	1	1	1	1		200 000	60 000			
1								177 000	80 000	75000	80000	40
1								150 000	80 000			
1	1	1	1	1	1		1	110 000	80 000	23834	15365	24
1								265 000	30 000	15585	10382	18
								90 000	40 000			
	1		1				1	22 400	0			
1								100 000	30 000	32500	32500	30
1								50 000	0			
1	1		1			1	1	70 000	50 000	16260	18133	10
1	1				1			70 000	70 000	110264	93240	27
	1	1		1	1	1	1	50 000	50 000			
	1	1	1				1	167 000	115 000	167809	171957	159
	1	1	1	1		1	1	130 000	65 000			
	1		1			1		48 000	35 000			

1	1		1				1	590 000	80 000	84563	81 925	62
1	1	1	1	1	1	1	1	200 000	50 000			
	1	1	1			1	1	66 000	60 000			
	1			1				50 000	45 000	0	41837	29
1	1		1	1		1	1	625 500	200 000	82 263	85 322	128
1	1		1		1	1	1	113 000	40 000			
1	1		1			1		97 500	40 000	31300	31800	9
1	1					1		50 000	50 000			
1	1		1			1		65 000	20 000			
								145 000	145 000	478900	465493	317
1	1			1	1	1	1	450 000	250 000			
1	1	1	1	1	1	1	1	6 400 000	2 000 000	2158313	2590268	2916
1	1	1	1	1	1	1	1	2 898 000	2 200 000			
1	1						1	2 330 000	2 000 000			
	1		1		1		1	370 000	130 000			
	1	1					1	200 000	170 000			
	1		1				1	100 000	100 000			
1	1		1			1	1	500 000	480 000			
	1						1	300 000	100 000			
	1	1	1					32 000	30 000			
1	1		1	1	1	1	1	2 576 000	340 000			
	1						1	100 000	100 000			
1	1			1			1	599 000	400 000			
	1						1	355 000	225 000			
1	1	1		1			1	1 240 000	400 000			
1	1	1		1			1	994 600	620 000			
1	1		1				1	330 000	250 000			
	1			1	1	1	1	500 000	500 000			
1	1			1			1	227 000	220 000			
	1					1		150 000	150 000			
	1					1		100 000	100 000			
	1		1			1	1	226 000	226 000			
1	1			1			1	1 310 000	1 260 000			
	1		1					100 000	100 000			

	1		1				1	400 000	100 000			
	1		1				1	400 000	0			
	1		1			1	1	350 000	250 000			
	1						1	126 000	100 000			
1	1						1	1 152 750	380 000			
1	1		1				1	127 000	100 000			
	1	1		1				40 000	40 000			
	1	1	1	1	1		1	287 000	210 000			
	1	1	1					547 200	400 000			
	1	1		1			1	290 000	80 000			
1	1		1			1	1	680 000	150 000			
	1						1	200 000	200 000			
	1		1		1			369 676	360 000			
	1					1		108 400	100 000			
	1		1			1	1	420 000	170 000			
104	121	35	70	61	27	56	73	60 150 466	26 657 000	6 115 004	7 764 254	7 045

Arrangement 2017	Kommentar
209	
147	
4	
38	
86	
96	
296	
172	
12	
15	
3	
22	
105	
29	
62	
15	
121	

*fylkesbibliotek: der folkebibliotekene er navngitt i søknaden er disse spesifisert i kommentar, ellers bare nevnt med antall

56	
3	
7	
2	
112	
60	
0	
91	
24	
1 150	
72	
23	
36	
42	
154	
2 090	
17	
217	

104	
63	
48	
	Del av søknad gjelder samarbeidsprosjekt for 7 kommuner i Sogn og Fjordane
3	
20	
21	
40	
89	
23	
99	
285	
100	
16	
25	
129	
70	
18	
12	

428	
	Felles søknad fra Modum, Sigdal og Krødsherad. De har mottatt henholdsvis 80 000 + 40 000 + 40 000 for 2017
142	
30	
7	
53	
	Ikke sammenlignbare tall da Stokke har ingått i ny kommune
48	
34	
50	
17	
52	
105	
59	
98	
82	
108	
190	
318	

122	
372	
154	
68	
544	
	To søknader for 2018
6707	Ustyr og arrangementer til alle filialer i Oslo
	Tilrettelegging på ti filialer, aktiviteter i alle filialene
	Oppgradering av to filialer, arrangement i 10 filialer
	Ustyr til bokbuss som også kan lånes ut til bibliotek i fylket. Aktiviteter i bibliotekene på Øvre Romeriket, og Nittedal
	Aktiviteter hos Hurdal, Ullensaker, Nes, Nittedal, Rælingen, Skedsmo
	Arrangement hos Bærum, Gjerdrum, Hurdal, Nes og Vestby
	Teknisk utstyr og aktiviteter i 12 bibliotek
	Aktivitet i alle bibliotek i fylket
	Søknad for Mandal, Lindesnes og Lyngdal
	Søknad for Hof, Holmestrand, Re, Sande, Svelvik
	Formidlingsturne som tilbys alle bibliotek i fylket - Hele Rogaland leser
	Makerspace til bibliotekene i fylket - opplæring og utgifter til felles utstyr
	3D-printprosjekt tilbys alle bibliotek i fylket + formidlingsturne i tilknytning til HRL
	Ustyr til bokbuss og midler til prosjekt for å tilby kompetansebygging til 15 av bibliotekene i fylket
	To søknader: 1. Foredrag og utstilling ved bibliotek på Ørland, Røros, Frøya, Hitra. 2. Tilrettelegging i 8 bibliotek i fylket
	Ustyr til bokbuss og midler til aktiviteter i bussen som skal nå hele storfylket Trøndelag
	Aktiviteter til alle bibliotek i fylket
	To søknader: 1. Ustyr til bokbuss 2. Aktiviteter som tilbys til alle bibliotek i fylket
	Forfatterturne til alle folkebibliotek i fylket
	Forfatterturne til Vardø, Vadsø, Hammerfest, Alta, Loppa Nordkapp, Porsanger, Tana, Nesseby, Båtsfjord og Sør-Varanger
	Arrangement til bibliotekene i fylket ifbm Finnlitt
	Fysisk tilrettelegging og aktiviteter i 18 bibliotek
	Søknad for Nedre Eiker og Kongsberg

	Arrangementer i 10 folkebibliotek i fylket
	Arrangementer som tilbys folkebibliotekene i fylket
	Turné tilbys alle bibliotek i fylket
	Ustyr til fylkesbiblioteket som kan benyttes av bibliotekene i fylket. Tilskudd til arrangement til 10 bibliotek i fylket
	Fysisk tilrettelegging i Alvdal, Elverum, Stange og Stor-Elvdal. Arrangement i 22 bibliotek.
	Ustyr og arrangement på bokbåten Epos
	Drift og aktiviteter i bokbåten Epos
	Turneer til bibliotekene i fylket og bokbuss med ungdomsarrangement
	Arrangement i Molde, Ålesund og Kristiansund
	to søknader: 1. Arrangement i Ørsta, Giske, Rauma og Sunndal 2. Arrangement i Molde, Ålesund og Kristiansund
	Tre prosjekt: utstyr til bokbuss, 2 arrangementsturneer
	Turné til alle folkebibliotek i fylket
	Arrangement i Alstahaug, Bindal, Bodø, Brønnøy, Dønna, Fauske, Hamarøy, Hadsel, Lødingen, Meløy, Narvik, Rana, Saltdal, Sortland, Vefsn
	Arrangement i Sømna, Vega, Nesna, Rødøy, Beiarn, Steigen, Evenes, Vågan, Øksnes
	Arrangement som tilbys folkebibliotekene i fylket